

Kurjer Łódzki

Uważamy że:

„Logicznie zakaz wywozu broni winien stosować się tylko do Japończyków. Chiny zaś Ligi winna udzielić pomocy za równo finansowej, jak i pomocy w uzbrojeniu. Właściwym więc egzaminem dla Ligi będą dalsze jej rozstrzygnięcia po wydaniu wyroku na Japonię”.
(patrz art. wstępny str. 3-cia)

Numer 25 gr.
pojedynczy

Redakcja: ul. Zawadzka Nr. 1.

Administracja: ul. Piotrkowska Nr. 11

Ekspedycja ul. Piotrkowska Nr. 11

Skrzynka pocztowa 132.

Telefony: Redakcji nr. 102-23 i 138-28

Administracji nr. 102-29.

Redakcja otwarta dla interesantów tylko od godz. 7 do 5 po poł.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje w sobotę do 4 po poł.

Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 10-ej wiecz. bez przerwy.

Wydział Prenumeraty tel. 152-45.

Opłata pocztowa uiszczona cyfrą

Niemcy dziś przy urnie wyborczej.

Rząd Hitlera nie odda władzy bez względu na wyniki. Koncentracja szturmówek w Berlinie dla przeprowadzenia zamachu?

BERLIN, 5.3 (PAT) — Minister Frick oświadczył w swoim przemówieniu w Tirmasens, że obecny rząd Rzeszy pozostanie u steru państwa bez względu na wyniki wyborów, a więc nawet wówczas, gdyby nie uzyskał 51 procent ogólnej liczby mandatów w Reichstagu.

PRZEWIDYWANIA.

WIEN, 5.3 (PAT) — Chrześcijański społeczny organ „Reichspost” donosi, że wybory w Niemczech prawdopodobnie nie przyniosą większości narodowym socjalistom i niemiecko-narodowym, gdyż do uzyskania jej stronnictwa te musiałyby zdobyć 43 nowe mandaty, czyli o dwa i pół miliona głosów więcej.

Jeżeli tedy stronnictwa te nie pozyskają 50 procent wszystkich głosów, wówczas nasuwają się dwie możliwości: albo zamach stanu, albo utworzenie koalicji na nowej podstawie. Zamach stanu wysunąłby na porządek dzienny kwestię prezydentury, gdyż wątpiłem jest czy Hindenburg pokryje taki zamach swym na rzymskim. Co się tyczy koalicji, to centrum go towe jest nadal do pozytywnej współpracy, jeżeli uzyska konieczne gwarancje konstytucyjne, socjalno-polityczne i walutowe.

„Arbeiter Zeitung” podaje z Berlina via Amsterdam następujące informacje: koncentracja oddziałów szturmowych jest w toku. Prawica czyni również przygotowania, oczekując zamachu Hitlera w dniu 5 lub 6 marca. Potwierdza się, że w takim wypadku kanclerstwo objąłby Papen.

Zapowiedziana na niedzielę manifestacja Stahlhelmu „Arbeiter Zeitung” uważa jako kontrakt przeciwko koncentracji oddziałów szturmowych w Berlinie.

DZISIEJSZE WYBORY.

BERLIN, 5.3 (PAT) — Zainteresowanie dzisiejszymi wyborami jest zagranicą olbrzymie.

o czym świadczy zjazd specjalnych korespondentów wysłanych przez kraje zachodniej Europy. M. in. przybył lord Beavenbrook, wydawca „Daily Express” z całym sztabem redaktorów i sekretarzy.

PRZYGOTOWANIA.

BERLIN, 5.3 (PAT) — Od soboty zaprowa-

dzono zostało w Berlinie ostre pogotowie policji i oddziałów pomocniczych. Zarządzenia, mające na celu ochronę lokali wyborczych, zosta-

ły zastrzone. Wszystkie budynki rządowe i publiczne strzeżone są przez posterunki policji.

TEROR SŁABEM KRYTERIUM.

LONDYN, 5.3 (PAT) — Prasa angielska,

omawiając dzisiejsze wybory w Niemczech, podkreśla, iż wobec teroru i ograniczenia swobód obywatelskich przez Hitlera wybory te nie dadzą obrazu nastrojów, panujących obecnie w Niemczech.

Lot Hitlera nad Polską w drodze do Prus Wschodnich.

Pozdrowienie kanclerzą Rzeszy dla „bastionu niemieczyny”.

WARSZAWA, 5.3. — Dowiadujemy się, że rząd niemiecki za pośrednictwem swego poselstwa w Warszawie notifykował rządowi polskiemu, że w dniu 5 marca samolotem Lufthansa kanclerz Rzeszy Hitler przeleci ponad terytorium polskiem w drodze do Królewca.

Rząd polski powyższą notifykację przyjął do wiadomości.

LOT DO KRÓLEWCZA.

BERLIN, 5.3 (PAT). Kanclerz Hitler, w czasie swego lotu do Królewca, gdzie przemawiał po raz ostatni przed wyborami, wysłał z pokładu samolotu pozdrowienie dla Prus Wschodnich, mówiąc m. in.:

„Z wysokości ponad ziemią niemiecką pozdrawiam Prusy Wschodnie, jak zawsze ze wschodu Niemiec rozchodzili się idee wolności, tak i obecnie ruch wolnościowy idzie od strony wschodniej, od Prus, kierując w dniu 5 marca wezwanie do narodu niemieckiego. Wschodnie Prusy, całe Niemcy myślą dziś o was, z nieograniczoną otuchą spoglądają na Prusy Wschodnie, na swój bastion na wschodzie. Pozdrawiam Prusy Wschodnie, Stołmy przy Prusach Wschodnich. Będziemy walczyć do ostatka o Prusy Wschodnie. — Na pokładzie samolotu „Richthoven, 4 marca 1933 roku”.

PRZYBYCIE DO KRÓLEWCZA.

BERLIN, 5.3 (PAT). Biuro Wolfa komunikuje: „W sobotę o godz. 14 samolot Junkersa, na którym kanclerz Hitler odbył lot do Prus Wschodnich, wylądował na lotnisku w Królewcu. Przybyłego witają na lotnisku oddziały szturmowe i formacje Stahlhelmu w liczbie kilkusset ludzi, również przedstawiciele władz Rzeszy i Prus Wschodnich oraz Reichswehry. Zaraz po przybyciu na lotnisko kanclerz odejechał samochodem do hotelu.

Goebbels bezzwłocznie potem przemawiał przed mikrofonem radiostacji oświadczając, iż jest przekonany, że ten dzień ockniecia się na roku niemieckiego jest największym dniem dziejowym, jakie od roku 1914 miały miejsce w Niemczech i w ogóle.

Kanclerz będzie z pewnością słyszany co najmniej przez 35 milionów ludzi w Niemczech i poza Niemcami, to, co będzie mówił Hitler, będzie symbolem tego, co przyniesie najbliższa przyszłość.

MOWA DO WSZYSTKICH

BERLIN, 5.3 (PAT). Sobotnia mowa Hitlera transmitowana była przez wszystkie radiostacje niemieckie.

Na wszystkich placach Berlina, jak również na placach wszystkich miast na prowincji ustawione zostały megalofony, aby umożliwić mieszkańcom miast wysłuchania mowy Hitlera.

Rozszalały orkan teroru.

Rewizje, areszty i represje. Komuniści z dachów ostrzeliwiają hitlerowskie pochody.

BERLIN, 5.3 (PAT) — Policja berlińska do komisji rewizji w lokalu pacyfistów niemieckich. Przeprowadzono również rewizje w lokalach ligi obrony praw człowieka i niemieckiego towarzystwa przyjaciół pokoju.

Z lokali tych wywieziono dwa wozy ciężarowe różnego rodzaju korespondencji i dokumentów.

Biuro Wolfa podaje, że już wstępne bada-

nia dostarczyły materiału, mogącego dać podstawę do oskarżenia o zdradę stanu.

REPRESJE PRASOWE.

BERLIN, 5.3 (PAT) — W sobotę rano policja obsadziła gmach wydawnictwa socjalno-demokratycznego „Vorwaerts”, przeprowadzając szczegółową rewizję w biurach. Obsadzony został również sąsiedni budynek, będący centralną siedzibą związku zawodowego robotników metalurgicznych, jednej z największych organizacji związkowych w Niemczech.

ARESZTOWANIA.

BERLIN, 5.3 (PAT) — Ubiegłej nocy policja aresztowała 110 osób, z tego 70 przekazanych zostało do przeydium policji. Większość aresztowanych jest komunistami.

W czasie krwawych starć w Kolonii 4-ej

komunistów zostali ciężko ranni, dwaj z nich zmarli, trzeci walczy ze śmiercią.

KRWAWE WALKI.

BERLIN, 5.3 (PAT) — W Dueseldorffie i Kolonii doszło do ostrej strzelaniny w czasie pochodu hitlerowskich oddziałów szturmowych. Pochody ostrzeliwane były przez komunistów z dachów domów w dzielnicach robotniczych. Interwenjowała również policja, dając szereg strzałów. W Dueseldorffie zabity został jeden ofiar w Kolonii dotychczas nie została ustalona. Z Hoechst donoszą o śmierci drugiej ofiary ostatnich krwawych z. j.ś. ulicznych. Jest nią członek organizacji Żelaznego Frontu.

Dwa oblicza dzisiejszej Rzeszy. Dławienie komunizmu — kokietowanie Sowietów.

BERLIN, 5.3 (PAT). „Vossische Zeitung” pisze, iż obecnemu rządowi zależy na utrzymaniu kontaktu z Sowietami. Przypuszczają należy, iż Litwinow, podczas swej ostatniej wizyty u ministra Neuratha, był poinformowany o tem, iż obecna polityka zagraniczna pójdzie po tej właśnie linii. Mimo to w czasie kampanji wyborczej ogłoszono szereg przemówień, które wymierzone były przeciwko Rosji.

Pismo podkreśla, iż komunizm jest

sprawa czysto wewnętrzna Rosji sowieckiej i że po wyborach rząd Rzeszy nie omieszcza wyjaśnić ewentualnych nieporozumień z Sowietami, z którymi Niemcy chcą być w stosunkach przyjacielskich.

Pismo wyraża nadzieję, iż złe wrażenie, jakie wywarły w Moskwie posunięcia, przedsiębrane w akcji wyborczej, zostanie zatarte.

Pod sztandarami Hohenzollernów. Zrzucanie flag republiki w Niemczech.

BERLIN, 5.3 — „Vossische Zeitung” donosi o następującym incydencie: jeden z adwokatów wrocławskich wywiesił na dachu swego domu flagę o barwach republikańskich czarno-czerwono-złoty. Narodowi socjaliści, mieszkańcy domu, zażądał usunięcia flagi.

Gdy adwokat odmówił temu żądaniu, zaczęto oblegać dom. Dowódca wezwanego pogoto-

wia policyjnego zażądał natychmiastowego zdjęcia flagi o barwach republikańskich.

ZNAMIENNA DEKLARACJA.

BERLIN, 5.3 (PAT) — Na zgromadzeniu we Frankfurcie nad Menem Goering oświadczył, iż jednym z pierwszych zadań będzie zgłoszenie w Reichstagu wniosku o przywrócenie dawnych barw narodowych, czarno-czerwono-białych.

Hitler zdobywa głosy. Wielka mowa propagandowa w Królewcu. Obalić krzywdę Niemiec i unicestwić klęskę.

BERLIN, 5.3 (PAT). Zapowiedziana wielka manifestacja w Królewcu rozpoczęła się o godzinie 8 wiecz.

Przez cały dzień ścigały pocągami z różnych stron prowincji Prus Wschodnich delegacje i oddziały szturmowe. Nad miastem krążyły samoloty narodowych socjalistów, wywołując entuzjazm ludności.

Na domach powiewały flagi o barwach czarno-białoczerwonych i flagi ze swastyką hitlerowską.

„Dom Techników”, w którym odbywał się meeting hitlerowski, już od południa wypełnił się po brzegi.

NIECH SIĘ SPEŁNI MARZENIE WASZEGO ŻYCIA!

Jedźcie na Wielkanoc z pielgrzymką do
ZIEMI ŚWIĘTEJ

organizowaną przez Polski
TOURING KLUB

pod protektoratem i osobistym duchownym kierownictwem

J. Eksc. Ks. Biskupa Dr. OKONIEWSKIEGO

połączoną ze zwiedzeniem KONSTANTYNOPOLA, ATEN I EGIPTU

Cena za udział 1350 zł. wraz z paszportem i wizami • Zapisy przyjmuje: bliźszych informacyj udziela Polski Touring Klub Delegatura w Łodzi ul. św. Andrzeja 4, tel. 237 11 od godz. 10-12 w poł. i od 5-8 w soboty od 2-5 po poł. w podwórzu, prawa of. parter Informacyj udziela również Warszawa Lits/Conk ul. Piotrkowska 64, tel. 170-77

Reportaż manifestacji prowadził przed mikrofonem dr. Goebbels który zapowiedział przemówienia kanclerza Hitlera i zwrócił się z pozdrowieniami do wszystkich Niemców, zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Witany owacyjnie Hitler wygłosił godzinne przemówienie, w którym nie poruszał żadnych momentów politycznych.

W przemówieniu swem Hitler atakował głównie „stronnictwa systemu”, oświadczając, że 14 lat ich rządów doprowadziło Niemcy do zupełnej ruiny i zależności od obcych.

Hitler zobrał stan Niemiec przedwojennych, zarówno pod względem materialnym jak i moralnym oraz pod względem ówczesnej sytuacji

politycznej Niemiec, z którymi cały świat musiał się liczyć. Te Niemcy stały na straży pokoju świata. Jeżeli może być mowa o jakiejś winie Niemiec — ciągnął m. in. Hitler — to w tym tylko sensie, że kierownicy ówczesnych Niemiec zbyt późno zauważyli niebezpieczeństwo, grożące Rzeszy z zewnątrz.

Hitler atakował w niezwykle ostrej formie stronnictwa rewolucji z roku 1918 wskazując, iż stronnictwa te jak i ich przywódców oskarżyć trzeba o to, iż w celu usadnienia przewrotu tendencyjnie oczerpnili własny naród przyznając, że Niemcy wywołały wojnę, za co Niemcy musiał ponieść konsekwencje.

Zadaniem młodego pokolenia — twierdził Hitler — jest obalić tę krzywdę i unicestwić tę klęskę.

Hitler w zakończeniu swego przemówienia nawoływał do jedności, nadpartyjności i apolityczności wskazując, iż tylko skupienie się przy sztandarze narodowych socjalistów może uratować Niemcy od zguby.

Mowa Hitlera, o wybitnym charakterze propagandowym, obliczona na zyskanie sobie wyborców, transmitowana była przez wszystkie stacje niemieckie.

Po przemówieniu Hitlera ulicami Królewca przeszły oddziały szturmowe ze sztandarami, pochodniami i muzyką.

Podobne manifestacje odbyły się w różnych miastach Rzeszy.

W Królewcu manifestacje zakończyły się biciem wa dzwony.

Hoover oddał władzę Rooseveltowi.

Nocna narada prezydentów.

Dzień najwyższego napięcia kryzysu bankowego.

LONDYN, 5. 3. (PAT). W sobotę, o godz. 1 według czasu amerykańskiego, a o godz. 18 według czasu londyńskiego prezydent Roosevelt złożył na Kapitolu, w obecności kongresu, uroczystą przysięgę.

Następnie Roosevelt wygłosił przemówienie, w którym ostro napiewał spekulację finansową w Stanach Zjednoczonych, zapewniając, że użyje wszelkich środków konstytucyjnych do walki z tą spekulacją, a jeśli nie da to rezultatów, wystąpi do kongresu o udzielenie mu nadzwyczajnych pełnomocnictw, dla użycia nadzwyczajnych środków walki z spekulacją.

AMERYKA WITA SWEGO PREZYDENTA.

WASZYNGTON, 5. 3. (PAT). Objęcie władzy przez nowego prezydenta miało charakter wielce uroczysty.

Wobec sprzyjającej, słonecznej pogody ulice miały przejeżdżać młody prezydent, wypełniony miłośnikami.

Policja przedsięwzięła wszelkie środki ostrożności. Zajmowanie punktów obserwacyjnych na dachach zostało surowo wzbronione, ponadto w tłumie widzów znajdowało się wiele detektywów, przybyłych z różnych stanów.

KULMINACYJNE NAPIĘCIE KRYZYSU BANKOWEGO.

NOWY JORK, 5. 3. (Tel. wł.). Dzień objęcia przez nowoobranego prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelta władzy od swego poprzednika zbiegł się z dniem kulminacyjnym może napięcia kryzysu bankowego w Stanach Zjednoczonych.

Sobota była pierwszym dniem powszechnej paniki, która ogarnęła obecnie nie tylko koła finansowe i przemysłowe, ale także szeroką publiczność. Drobnicy ciutacze rzucili się do okienek bankowych w Nowym Jorku. Z pozostałych części Stanów donoszą o tych samych objawach.

W stanach, gdzie dotychczas nie ogłoszono moratorium, gminy i magistraty na własną rękę, do pewnego stopnia bezprawnie wydają zarządzenia ochronne, aby nie pozabawić banków kapitałów i nie spowodować powszechnego kryzysu w handlu i przemśle.

Przed kilku bankami w Nowym Jorku doszło do burzliwych awantur i starć z policją.

Gubernator nowojorski Lehman po całonocnych rozmowach z wybitnymi finansistami nowojorskimi odwołał wobec poważnej sytuacji swój wyjazd na uroczystości przekazania władzy Rooseveltowi. Panikę tę spowodowały rozmaite pogłoski, krążące na temat ważnej narady, odbytej w nocy przez obu prezydentów przy udziale obecnego i przyszłego sekretarza skarbu, dyrektora Federal Reserve Bank, Meyera oraz doradcę Roosevelta prof. Moleya. Konferencje te odbywały się w ścisłej tajemnicy i żadnego komunikatu o nich nie wydano.

Spowodowało to istną powódź pogłosek najbardziej sensacyjnych. Jeden z dzienników waszyngtońskich przynosi w rewelacyjnej formie wiadomość, że na konferencji tej miała zapas uchwała, iż Roosevelt natychmiast po objęciu rządów wstrzyma wypłatę złota za banknoty dolarowe i wyda zakaz wywozu złota zagranicę.

Inna pogłoska posuwa się jeszcze dalej, twierdząc, że równocześnie ze zniesieniem standardu złotego wszelkie złoto w kraju ma ulec konfiskacji.

O powadze sytuacji świadczy fakt, iż wszyscy kongresmeni zostali zawiadomieni, aby po sobotnich uroczystościach w Waszyngtonie nie opuszczali stolicy, bowiem w najbliższych już dniach ma być zwołana nadzwyczajna sesja kongresu.

ZYCIE ZAMIERA.

LONDYN, 5. 3. — Z Nowego Jorku donoszą że życie w stanach, w których wprowadzono moratorium, a w szczególności w stanie Michigan niemal całkowicie zamarło. Ten stan rzeczy przypomina czasy wojenne. Towary w sklepach są sprzedawane jedynie za gotówkę.

Gospodynie, które nie posiadają gotówki, prowadzą handel zamienny z krewnymi i znajomymi.

Gra w brydża i pokera odbywa się nie na pieniądze, ale za wiktuały, jak konserwy, kar tofie, szynki, jaja itp. Lekarze otrzymują swe honoraria w naturze. Szpitale i lecznice są prawie puste, ponieważ nikt nie posiada gotówki na opłacenie kosztów kuracji.

W stanie Missouri zamknięto banki na dwa dni. W Charleston w Południowej Karolinie liczba rozrachunkowa banków ograniczyła wycofywanie wkładów.

Według obliczeń nowojorskich Stany Zjed-

noczone utraciły w piątek złota na sumę 116 milionów dolarów.

TRZYDNIOWE MORATORJUM.

NOWY JORK, 5. 3. W ostatniej chwili naradziła wiadomość, iż Hoover, który wczoraj przekazał władzę swemu następcy, jako swe ostatnie zarządzenie, wydał dekret, wprowadzający na terenie całych Stanów Zjednoczonych trzydniowe moratorium bankowe.

Koła finansowe oświadczyły, iż celem moratorium nie jest bynajmniej przygotowanie do odstąpienia od parytetu złota, lecz właśnie obrona dolara.

Ze strony urzędowej twierdzą, że moratorium wydane zostało z powodu objęcia władzy przez Roosevelta.

GRATULACJA CESARZA JAPONI.

TOKJO, 5. 3. (PAT). Cesarz Japonii wysłał do prezydenta Roosevelta depeszę gratulacyjną z okazji objęcia przez Roosevelta funkcji prezydenta. W depeszy tej cesarz japoński wyraża nadzieję, że więzy przyjaźni między Japonią a Stanami Zjednoczonymi zacieśnia się jeszcze bardziej podczas jego prezydentury.

Nadzwyczajna akcja Banku Angielskiego.

Wstrzymanie wszelkich transakcji w dewizach zagranicznych. Zarządzenie dla nieutrudniania Ameryce opanowania kryzysu.

LONDYN, 5. 3. (PAT) — Wstrzymanie wszelkich transakcji w dewizach zagranicznych w Londynie nastąpiło wskutek decyzji Banku Angielskiego z dwóch przyczyn: 1) dlatego, aby nie utrudniać Ameryce opanowania kryzysu przez nadzwyczajne zarządzenia, już w dane i oczekiwane jeszcze w dalszym ciągu do wtorku, 2) aby się zaasekuro-

wać przed stratami, jakieby wynikły z sobotnich, lub poniedziałkowych transakcji, wobec tego, że nie jest wiadome, jakie środki Ameryka przedsięwzięła do wtorku. Na ogół więc krok Banku Angielskiego wypływający całkowicie z sytuacji powstałej w Ameryce, uważany jest w City londyńskiej za rozsądny i ostrożny, ponieważ byłoby ze szkodą

dla Anglii, aby wstrzymane były tylko transakcje dolarami, a ponadto mogłoby to wprowadzić obciążenie spekulacyjny i panikę niepożądaną dla City w takiej chwili. Bank Angielski, biorąc pod uwagę ścisły związek pomiędzy dolarami a wszystkimi innymi walutami oraz złotem, wstrzymał wszystkie transakcje de-

NAJWIĘCEJ ZANIEDBANE I ZNISZCZONE RECE

udelikatnia natychmiastowo, wybiela, chroni od łuszczenia i odzieglenia KREM PRAŁATÓW PERFECTIA Do nabycia w pierwszorzędnym perfumeryjnym skład aptecznych.

W SPRAWIE WOLNYCH OBSZARÓW CELNYCH W GDYNI.

GDYNIA, 5. 3. W oparciu o ustawę z 10-go marca 1932 roku o wolnych obszarach celnych opracowywane jest obecnie przez Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych rozporządzenie o warunkach korzystania z uprawnień na terenie wolnych obszarów celnych w Gdyni ustalonych specjalnym rozporządzeniem rady ministrów. Urządzenia nowej strefy, przez rozpoczęcie eksploatacji należy oczekiwać w drugiej połowie roku bieżącego.

Japończycy u celu swej walki. Stolica Dzehol zdobyta. Wojska chińskie uciekają w popłochu.

LONDYN, 5. 3. (PAT). Ubiegłej nocy Japończycy po gwałtownym ataku bombowym z aeroplanów zmusili Chińczyków do ucieczki i zajęli miasto Dzehol, stolicę prowincji tej samej nazwy. W ten sposób Japonia osiągnęła cel swej kampanji.

CHINCYZY W ODWROCIE.

PEKIN, 5. 3. (PAT). Wojska chińskie po ostatnich powodzeniach armii japońskiej masowo wycofują się na południe w kierunku górskich przełęczy Hsi-Peng-Kou oraz Czi-Ling-Kou, położonych w pobliżu wielkiego muru chińskiego.

POD NAPOREM KLESKI.

TOKJO, 5. 3. (specjalna wiadomość). —

Wojska japońskie po zajęciu stolicy, prowincji Dzehol kontynuują marsz w kierunku Wielkiego Muru Chińskiego. Oddziały chińskie uciekają w popłochu, żołnierze trzucą broń i rzeszutek; panika ogarnęła również prowincje położone na południe od Wielkiego Muru. W Pekinie obawia-

ją się ataku samolotów japońskich. W czasie walk o zdobycie stolicy Dzehol Czeng-To wzięto do niewoli 13.000 żołnierzy, 6 generałów i znaczną ilość oficerów chińskich. Przed wycofaniem się Chińczycy zniszczyli wszystkie obiekty wojskowe, wysadzili w powietrze magazyny amunicyjne oraz

wizowe. Przez dzień sobotni nie było, a także w poniedziałek nie będzie ani transakcji walutowych, ani ustanowienia cen złota lub surowców. Notowania rynkowe będą tylko nominalne. Żadnej paniki na rynku akcyjnym na giełdzie londyńskiej nie ma.

STRATEGICZNY ODWRÓT.

TOKJO, 5. 3. (PAT). Wojska chińskie wycofały się poza obręb wielkiego muru, rzekomo celem przygotowania się do nowego ataku.

Wszechnice nadal zamknięte.

Demonstracje młodzieży akademickiej przeciw ograniczeniu autonomii. Strajk trwa na wszystkich wyższych uczelniach.

Protest przeciw podkopywaniu swej egzystencji. Drugi dzień strajku górników.

WARSZAWA, 5. 3. (Tel. wł.) — Sytuacja strajkowa w przemyśle górniczym przedstawia się następująco: na ogólną ilość zatrudnionych robotników w 13-ciej zmianie w liczbie 6.960, w chwili obecnej strajkuje 4.193, pracuje zaś 2.767.

Całkowicie strajkiem objętych jest dwanaście kopalni.

Na 10 kopalniach praca trwa w dalszym ciągu bez przerwy.

Tak zw. „świętówki” obejmują 6 kopalni.

Na całym terenie strajkowym, mimo wysiłków czynionych przez agitatorów komunistycznych, górnicy zachowują bezwzględny spokój. Wszelkie próby remonstracji tłumione są w zarodku przez samych robotników, którzy takim właśnie zachowaniem się najlepiej dokumentują, że celem ich walki nie jest

WARSZAWA, 5. 3. (Tel. wł.) — W Warszawie wszystkie wyższe uczelnie są zamknięte. Przed gmachem uczelni i na mieście krążą patrol policyjne. Jedynie młodzież z Legionu Młodych rozrzucała ulotki oraz rozlepiała afisze, potępiające strajk, pozatem młodzież ta manifestowała na cześć min. Jędrzejewicza i nowej ustawy akademickiej. W kilku punktach miasta powstały zatargi między studentami a przechodniami — nie studentami. W niedzielę w południe u św. Krzyża odbył się nabożeństwo, na które warszawska konferencja akademicka wezwała wszystkich studentów. Wieczorem pod gmachem uniwersytetu policja aresztowała 2 studentów, zdejmujących afisze Legionu Młodych. Młodzież strajkująca wydała ulotki przeciwko zniesieniu autonomii. O godzinie 7-ej wieczorem w gmachu kolonii akademickiej odbył się wiec.

W Krakowie spokój. Na wiecu Akademii

Górnicy uchwalono strajk bezterminowy. W areszcie znajduje się jeszcze 6 studentów, oskarżonych o uwłaszczenie władzy, grozi im kara do dwóch lat.

W Wilnie w ciągu soboty do wieczora spokojnie. Strajk studentów trwa.

We Lwowie młodzież utworzyła pochód i udała się do domu skadernickiego, na którym widniał transparent przeciwko posłance Jaworskiej. Z aresztu w sobotę wypuszczono 16 studentów, skazanych na kary pieniężne lub areszt. W więzieniu pozostałe jeszcze 24, którzy od soboty rozpoczęli głodówkę. Proces od będzie się prawdopodobnie 11 bm. W mieście panuje spokój, a na wszechnicach lwowskich strajk trwa.

Również w Poznaniu strajk trwa. Spokoju nie zakłócono.

Senat uchwalił ustawę akademicką. Przyjęcie ustawy o Funduszu Pracy.

WARSZAWA, 5. 3. (Tel. wł.) — Na sobotnim posiedzeniu Senatu w głosowaniu imiennem odrzucono większość głosów wniosek Klubu Narodowego o cofnięcie projektu i większość głosów uchwaliło projekt ustawy akademickiej, przyjąwszy poprawki komi-

sji. Wszelkie poprawki mniejszości zostały odrzucone. Następnie rozpoczęła się dyskusja nad projektem ustawy o Funduszu Pracy. Referował sen. Iwanowski z B. B., poczem po krótkiej dyskusji Senat uchwalił projekt, przyjąwszy dwie drobne poprawki.

Burza w austriackiej Radzie Narodowej. Potop dymisyj.

WIENIĘ, 5. 3. (PAT) — Posiedzenie Rady Narodowej, które zaczęło się spokojnie, zakończyło się niezwykle burzli-

wie. Ustąpiło całe prezydium rady. Pierwszy złożył swój urząd przewodniczący socjal-demokrata, dr. Renner, następnie drugi przewodniczący, chrześcijańsko-społeczny, Rameck, wobec konfliktu z socjal-demokratami, również rzekł się swej funkcji. Trzeci przewodniczący, wielkoniemiec, Strafer zgłosił również ustąpienie.

Zagadkowy napad na Bałutach.

Dzisiejszej nocy na powracającego do domu 36-letniego Józefa Zawiercia, zam. przy ul. Bratysławy 26, na ulicy Kochanowskiego napadł jakiś osobnik, który począł go bić kijem. Cieszkowski Zawiercia w obronie życia wydobyl rewolwer i oddał do napastnika kilka strzałów, widocznie celnych, gdyż nieznajomy padł na ziemię. Następnie Zawiercia udał się do 3 komisariatu, gdzie złożył zameldowanie o napadzie i o ranieniu, czy też zabiciu napastnika. Zawiercia został aresztowany, zaś wysłana na wskazane miejsce policja znalazła na ulicy w kałuży krwi leżącego osobnika, którym okazał się 38-letni Jan Drabczyński, zam. przy ul. Kochanowskiego nr. 17. Wezwane pogotowie odwiezło go w stanie ciężkim do szpitala przy ul. Drcwnowskiej. Policja prowadzi dochodzenie. (p)

WOJNA BOLIWIJ Z PARAGWAJEM.

PARYŻ, 5. 3. (PAT) — Z Assumpcion donoszą, że senat upoważnił rząd paragwajski do oficjalnego wypowiedzenia wojny Boliwii.

ZAWIESZENIE DZIENNIKA POLSKIEGO W WESTFALII

ESSEN, 5. 3. (PAT) — Jedyny dziennik polski w Westfalii i Nadrenji, a mianowicie, wychodzący w Herne „Naród” został zawieszony na przeciąg 8 dni, za zamieszczenie odeszytych w borbortej i artykułów w sprawie wyborów.

Tragiczny bilans ofiar i strat po katastrofie trzęsienia ziemi w Japonii.

TOKJO, 5. 3. — Do miejscowości niewiedzonych przez trzęsienie ziemi w prefekturze Iwate udały się dalsze 4 torpedowce z środkami żywnościowymi i pomocą lekarską.

Połączenia komunikacyjne pomiędzy strefą dotkniętą przez trzęsienie ziemi a Tokjo nie uległy przerwaniu.

Prasa i szereg instytucji społecznych rozpoczęły zbieranie ofiar na po-

moc dla okregów zniszczonych przez trzęsienie ziemi.

Według ostatnich oficjalnych danych w katastrofie trzęsienia ziemi utraciło życie 1.535 osób; rannych jest 388, zaginęło 948.

2.963 domy zawałyły się, 6.343 domy zostały zalane przez fale, które wdarły się na wybrzeża po wstrząsach podziemnych, 1.533 łodzie rybackie zatoniły.

Dręcząca tajemnica zbrodni.

Jutro rozpoczyna się proces Gorgonowej. Rozprawy potrwać około 3 tygodni.

KRAKÓW, 5. 3. Jutro rozpoczyna się tutaj proces Ryty Gorgonowej, oskarżonej o zabójstwo śp. Lusi Zarembianki. W związku z tem rozpoczęły się w piątek 3 bm. prace przygotowawcze, w tymże na celą przesłuchanie osób, które przybędą na proces w niedzielę zrazu i Lubie, albo w dniu kart, wstępu są ścisłe ograniczone.

Wejście na salę rozpraw będzie dostępne przedewszystkiem dla świadków i prasy. Tutaj gdzie zazwyczaj znajdowały się miejsca siedzące dla publiczności znajduje po-

miśczenie prasa, a następnie świadkowie. Reszta publiczności umieszczonea będzie za balustradą, gdzie ustawiono specjalne podwyższenie i urządzono miejsca siedzące.

Krążą pogłoski, że zaszyły pewne komplikacje, które mogą utrudnić rozpoczęcie procesu w oznaczonym terminie, 6-go bm. Mianowicie biegły sądowy, prof. Olbrycht, który przygotował orzeczenie o stanie umysłowym oskarżonej, oraz w sprawie sekcji zwłok zamordowanej, zachorował. O ile choroba potrwa dłużej, sąd miał

by zdecydować o możliwości przesunięcia terminu rozprawy na inny, późniejszy okres.

Pozatem dowiadujemy się z kół obrończych, że rozprawa potrwa nie 2 tygodnie, jak początkowo przypuszczano, a przeciągnie się do 3-tych tygodni. W ciągu pierwszego tygodnia, proces przed sądem przysięgłych odbywałby się w Krakowie, później ma być zarządzony wyjazd do Lwowa i Brzuchowca, a po powrocie, proces zakończyłby się w Krakowie.

Co dzień niesie?

MARZEC

5

NIEDZIELA

DZIS: Adrijana i Eur.
Jutro: Wiktora M.

Wschód słońca	6.15
Zachód słońca	17.20
Wschód księżyca	9.51
Zachód księżyca	3.25
Długość dnia	11.05
Przybyło dnia	3.13

Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich

notuje ceny w sklepach:

JAJA	wyżej 55 gr.	6.60	—	7.20
"	" 50 gr.	5.40	—	6.—
"	" 45 gr.	4.20	—	4.80

gwarantowanej świeżości.
Miód jasny i ciemny na wagę i w słojkach.

Posiedzenie Rady Miejskiej.

W czwartek, dnia 9 marca r. b. o godzinie 20 w sali obrad Rady Miejskiej, przy ul. Pomorskiej 16, odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej z porządkiem następującym:

Wybór dwóch członków Rady Komunalnej Kasy Oszczędności m. Łodzi na okres 5-letni; Sprawa bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków Komunalnej Kasy Oszczędności m. Łodzi za czas od 31 października 1930 r. do 31 grudnia 1931 r.; Sprawa przekształcenia Wydziału Kanalizacji i Wodociągów na przedsiębiorstwo miejskie p. n. Kanalizacja i Wodociągi m. Łodzi; Sprawa regulaminu komisji rewizyjnej K. K. O. m. Łodzi; Sprawa zaniechania pobierania opłat za korzystanie z miejskich urządzeń kanalizacyjnych od lokatorów, zamieszkałych w domach osiedla miejskiego im. Montwiłła Miręckiego i inne.

Dzień 18 b. m. wolny od nauki w szkołach.

(b) Kuratorjum szkolne nadesłało zawiadomienie, że wobec tego, iż dzień 19 marca przypada w niedzielę, również dzień 18 marca ma być wolny od nauki, aby młodzież szkolna mogła wziąć udział w obchodach z okazji łnienia Marszałka Piłsudskiego.

Obchody te odbędą się w szkołach w dniu 18 b. m. i na program składać się będą przemówienia o okolicznościowe i pobyty wokółmuzyczne.

Koszty utrzymania wzrosły o 0,706 proc.

(a) Wczoraj w Urzędzie Województwa w Łodzi, pod przewodnictwem dr. Skalskiego odbyło się posiedzenie komisji dla ustalenia zmian kosztów utrzymania.

Po zapoznaniu się z materiałem statystycznym, komisja ustaliła, że koszty utrzymania w lutym 1933 r. w porównaniu ze styczniem 1933 r. wzrosły o 0,706 proc.

Na wzrost kosztów utrzymania wpłynęła wyższa cen chleba, kaszy, grochui, maki, masła, kielbasy, wołowiny, słoniny, awy i t. d.

Dziś uroczyste pożegnanie p. wojewody Władysława Jaszczolta przez społeczeństwo łódzkie.

Staraniem Komitetu Obywatelskiego dziś, w niedzielę, dnia 5 marca r. b. o godzinie 17 w sali Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi (ul. Pomorska 21) odbędzie się uroczyste pożegnanie ustępującego p. wojewody łódzkiego — Władysława Jaszczolta.

Na uroczystości tej, w której wezmą udział przedstawiciele wszystkich władz państwowych i samorządowych oraz przedstawiciele organizacji zawodowych i instytucji społecznych — zostanie wręczony Panu Wojewodzie adres od społeczeństwa łódzkiego.

Pdpsane arkusze do adresu można jeszcze składać w dniu dzisiejszym (w niedzielę, dnia 5 marca) do godziny 4 w portierni Magistratu (Plac Wolności 14, parter).

Adres Łodzi dla p. woj. Jaszczolta rozpoczyna wstęp treści następującej:

CZCIGODNY PANIE WOJEWODO.
Długoletnia, bo bez mała 7 lat trwająca działalność Twoja na stanowisku Wojewody Łódzkiego, zjednała Ci rzetelne uznanie, głęboki szacunek i gorącą sympatię całej ludności Województwa.

W tym ośrodku pracy i produkcji przemysłowej, gdzie ścierały się tak różnorodne i skomplikowane interesy społeczne i gospodarcze stałe prowadziłeś politykę w duchu polskiej racji stanu pozostawiając sprawiedliwie i bez jakichkolwiek odchyleń i to w stosunku do wszystkich obywateli bez różnicy wyznania i narodowości.

W dobie ciężkiego kryzysu gospodarczego czuły na dole szerokiej rzeszy bezrobotnych dałeś impuls szlachetnej inicjatywy rozwijania pierwiastków społecznej zaradności i samopomocy, a swoja nieustanna współpraca w organizowaniu ofiarnej publicznej przyczyniłeś się w niemałym stopniu do pomniejszenia niedoli przez los wydziedziczonych.

Nieskazitelną czystość Twojego charakteru, moralność polityczną, wreszcie niemająca prostota Twoja zdobyły Ci serca całej ludności Województwa Łódzkiego, która Cię z wielkim żalem żegna i życzy Ci na nowej placówce równie owocnej i twórczej pracy dla dobra Narodu i Państwa.

Charytatywna akcja Piotrkowa. Działalność Międzyparafjalnej Chrześcijańskiej Bratniej Pomocy Najbiedniejszym.

Kryzys, jaki ogarnął szerokie warstwy społeczeństwa, dał pobudkę katolickiej inteligencji piotrkowskiej do podjęcia akcji dobroczynnej na terenie miasta. W 1931 r. w Piotrkowie zawiązał się Komitet Chrześcijańskiej Bratniej Pomocy jako oddział Akcji Katolickiej, którego celem było niesienie doraźnej pomocy bezrobotnym i najbardziej szycym. Zarząd Komitetu w ostatniej dobie stanowią: ks. kanonik Gajewicz, jako przewodniczący oraz ks. proboszcz Pronka i ks. prob. Krzyszkowski, pp. Z. Kaczyńska, J. Grabowski, Kwaśniewski i E. Łuczycy, jako członkowie. Przewodniczący sekcji żywnościowej p. W. Broniecki, przewodnicząca sekcji odzieżowej p. M. Orlikowska, przewodnicząca sekcji dochodów niestałych p. J. Mikosza, sekretariat prowadzi p. M. Chęcińska.

Komitet Chrześcijańskiej Bratniej Pomocy w swej budowie organizacyjnej powołał Koła Chrześcijańskiej Pomocy, organizujące 1, 2 lub kilka domów, a nawet całe ulice, na czele którego stoi opiekun i kwestarz, którzy niosą pomoc moralną i materialną. Zebrania Centralnego Zarządu odbywają się co miesiąc, na których oprócz załatwienia spraw ogólnych zostają wygłaszane specjalne referaty z dziedziny metod pracy charytatywnej. W kościołach miejscowych odbywają się raz na miesiąc nabożeństwa charytatywne, w czasie których odbywa się zbiórka na najbardziej szycych. Sekcja dochodów niestałych urządziła kilka

impres dochodowych, jak koncert religijny, dancing - bridż, odczyty i zbiórki uliczne. Sekcja żywnościowa zaopatrzyła 1285 rodzin, przydzielając pentantom bony żywnościowe. Sekcja odzieżowa obdarzyła 75 rodzin w materiał opałowy, jako to węgiel i drzewo. Sekcja odzieżowa wydała 1747 sztuk odzieży, jak palta, ubrania i t. p. Sekcja pośrednictwa pracy pośredniczyła przy odnajdywaniu pracy dla bezrobotnych. Zajmowano się również opieką nad chorymi.

Na miejscu należy podkreślić ofiarność miejscowego społeczeństwa, które coraz głębiej pojmuje doniosłość akcji

charytatywnej. Z dnia na dzień zwiększa się liczba ofiarnych pracowników społecznych, a z nią podwaja się ofiarność na rzecz najbardziej szycych. Dobrze pojęte miłosierdzie musi sprowadzić wiele dobrodziejstw na społeczeństwo, przynieść ulgę moralną i fizyczną najbardziej szycym, a z nią budzi w człowieku zdolność do współczucia, krzewi ducha poświęcenia i zaparcia się na rzecz innych ludzi wiare w Opatrzność i nadzieję przetrwania tego straszliwego kataklizmu gospodarczego i dotrwania do lepszych czasów.

Generalna narada włóknarzy. Wobec rozbicia rokowań o umowę zbiorową w przemyśle. Oficjalne zaproszenie przemysłowców na konferencję w Min. Opieki Społecznej.

(p) Okręgowy inspektor pracy, inż. Wojtkiewicz, rozesłał wczoraj do wszystkich czterech związków przemysłowych łódzkich oficjalne zaproszenie na konferencję, która odbyć się ma w ministerstwie opieki społecznej, w środę, dn. 8 bm.

Początek konferencji wyznaczono na godzinę 11 rano.

W konferencji tej, oprócz przedstawicieli czterech związków przemysłowych łódzkich, weźmie również udział okręgowy inspektor pracy, inż. Wojtkiewicz. Przedstawiciele związków robotniczych

na konferencję tę nie wzywają się. Warstwy robotnicze reprezentować będzie na konferencji okręgowy inspektor pracy.

Jak informują ze źródeł robotniczych — na onegdajszym posiedzeniu w inspektoracie pracy, w trakcie omawiania sprawy zatargu z przemysłem, kwestii strajku nie poruszano.

Wesła ta może być aktualna wówczas, gdy na dzisiaj, na zgromadzeniach robotniczych.

Dodatkowa komisja poborowa

(a) W marcu r. b. odbywają się dodatkowe komisje dla poborowych rocznika 1911 i starszych w następującym porządku:

W środę, dnia 15 marca r. b. w lokalu przy Al. Kościuszki 21 od godziny 8 rano urzęduje dodatkowa komisja poborowa dla PKU, Łódź-Miasto I, na która stawić się winni poborowi rocznika 1911 i starszych nie mający uregulowanego stosunku do służby wojskowej oraz zamieszkał na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatów P. P.

W czwartek, dnia 16 b. m. w tymże lokalu urzęduje dodatkowa komisja poborowa dla P. K. U. Łódź - Miasto II, na która stawić się powinni poborowi rocznika 1911 i starszych nie

W biurze
I wszędzie, gdzie zbiera się wiele osób, istnieje niebezpieczeństwo rozszerzenia się przez wychnięte rozstawianych podczas kaszlu lub kichania zarazków. Chronie się zatem przed grype, zapaleniem gardła i przeziębieniem za pomocą

Panflavin
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Dziś otwarcie nowej siedziby Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich.

Syndykat Dziennikarzy Łódzkich święci dziś dzień otwarcia własnej siedziby. Przy ul. Piotrkowskiej 121, w centrum miasta, dzięki zbiorowemu wysiłkowi zrzeszonego dziennikarstwa łódzkiego powstał piękny, nowoczesny urządzony lokal, w którym mieści się sekretariat organizacji, oraz sztywnia, bufet i klub towarzyski.

Dziś, o godz. 12-ej w południe, odbędzie się uroczyste walne zebranie Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich, poświęcone aktowi otwarcia lokalu. O godz. 5-ej po poł. w dużej sali urządzone zostanie przyjęcie dla zaproszonych gości, którzy niewątpliwie stanowić będą zwartą grupę miłośników brydża w lokalu Klubu Dziennikarskiego.

Zarząd Syndykatu prosi Kolegów oraz zaproszonych gości o punktualne przybycie.

cieli tych związków (klasowe „Praca” i Ch. D.) z Łodzi i okręgu
Narady zwołane zostały do sali Kina Oświatowego, przy Wodnym Rynku.
Tematem narad będzie specjalnie sprawa zawarcia umowy zbiorowej w przemyśle włókienniczym, dla zahamowania systematycznych obniżek zarobków, unormowania kwestii godzin pracy, zatrudniania robotników i majstrów poza godzinami itd.
Z uwagi na to, iż od wyniku dzisiejszych narad w kinie Oświatowym zależy będzie stanowisko związków robotniczych w akcji o umowę zbiorową — oczekuje się iż zgromadzenie to poweźmie szereg decyzji o zasadniczym znaczeniu.

Po katastrofie kolejowej w Ozorkowie.

(p) Prace, związane z usunięciem gruzów rozbitych wagonów i zwalów węgla, na torze przy stacji Ozorków, zostały w dniu wczorajszym zakończone.

W stanie zdrowia obydwo kolejarzy, którzy doznali poważniejszych obrażeń w katastrofie, zaszła pewna poprawa.

VAL GIELGUD.
SKARB CARÓW
Autoryzowany przekład z angielskiego.

— Tylko nie „majorze”. Wstąpiłem do lotnictwa jako szeregowiec, aby móc uciążyć cię, związanych z rankiem oficera. Zafajkę tylko, że Lawrence nie wyprzedził, bo mnie plotkarze podają o naśladownictwo. On uczynił to, bo chciał mieć spokój. Ja — żeby móc intrzygować w polityce wschodniej, skromne stanowisko jest najlepszym amulifazem. Ale wracając do rzeczy, jakie sprawy, jak wasza, wymagają aktywniejszej rekawiczki, nie pancerniej pięści. Macie przeskoczyć wojnie, a nie prowokować wybuch. Jesteście... jesteśmy wywiadowcami, nie prowokatorami. Nasz wywiad jest mądry i nie urawia prowokacji.

— Więc co robić? — zapytał niecierpliwie Władysław. Mierzona mowa Nicholsona, zatrącająca szkockim akcentem, działała mu na nerwy.

— Jąbym proponował prywatną ekspedycję, kapitanie. Mam przyjaciół wśród hersztów plebion po drugiej stronie granicy. Mogłbym zwerbować tych póżbowników bez kłui, naturalnie o ile dażymy ze wszystkim zanim Feng zarządzi ogólna mobilizację. Bo onby nie

— „obawiał do tych plebion. Niepewny element — włóczy się ciągle przez granicę — skłonny do zdrady.

— A jeżeli nas zdradzi?

— Nie chcę się chwalić — odparł Nicholson — ale jabyim potrafił napedzić mi strachu. Boją się mnie, łobuzy. Niech poczciwy Hastings zachęca swoich młodszych oficerów do gry w polo i tańców z panią Sandwith. Zostawijmy go w spokoju. Gdybyśmy go z sobą wzięli, mielibyśmy urwanie głowy.

— Osobiście będę bardzo rad — rzekł Jordan — jeżeli od tej chwili obejmie pan komendę nad naszą kampanią.

— Naturalnie — przytaknął ochoczo Władysław.

— Dobrze. Zaopiekuję się wami i waszą towarzyszką. Ale musimy się spieszyć. Jeszcze jedno, panie Jordan. Co oznaczają te czerwone bydła na odwrotnej stronie planu? Dziecinny rysunek. Jednorozec, prawda? Poczno pan to zrobić?

— Ja tego nie zrobiłem. Dostałem plan z tem.

Nicholson zmarszczył brwi.

— Czerwony jednorozec... Hm! Co

to może znaczyć? Coś mi chodzi po głowie, ale nie mogę sobie przypomnieć. Ech, dowieemy się i tego. Teraz muszę wrócić na moją skromną kwatere, wykąpać się i przebrać. O zachodzie słońca spotkać się na drodze jakimś dobrym trumfem.

Wsiadł na motocykl, zapuścił z hukiem, motor i pomknął ku miastu w obłoku kurzu.

Władysław popatrzył za nim i nagle uśmiechnął się.

— Czego się śmiejesz? — zapytał Jordan.

— Cieszę się, że unikniemy bału u pani Sandwith.

— Może jeszcze pożałujemy, żeśmy nie pozostali — rzekł złowieszczo Konstanty, patrzac w góry.

ROZDZIAŁ XX. Czerwony jednorozec.

Po ucieczce Jordana z obozu Fenga, Karolina przeżyła najsamotniejsze dni swej niedługiej egzystencji. Jako pensjonarka stawała się nieraz w położeniu bohaterki powieści fletonowych, które dostają się na niezamieszkałe wyspy, ale zawsze i wszędzie mają włosy ufrizonowane i stroje odpowiednie do okoliczności. Tragiczna samotność przemawiała żywo do jej romantycznej wyobraźni. Prawda, że bohaterki powieści nigdy nie giną, samotność nie trwa długo i zawsze zjawia się młody wybacwa, lecz Karolinie trzeba oddać tę sprawiedliwość, że więcej ją interesował okres samodzielnej samotności, niż idylla z wybacwą, również elegancko wyglądającym jakby świeżo wyszedł od krawca i fryzjera. Teraz doświadczyła samotności na sobie i stwierdziła z rozczarowaniem, że co innego powieść, a co innego życie. Można by przypuścić, że cała bieda wynika stąd, że samotność w otoczeniu cuchnących, krwiożerczych i groźnych Azjatów, nie była prawdziwą samotnością. W rzeczywistości jednak Feng i jego ludzie wcale się do niej nie zbliżali. Po zniknięciu Konstantego zdobyła się na odwagę i poszła do Fenga z lamentem i rozpaczą o „męża”. Albo dobrze odegrała swoją rolę, albo też Feng był filozofem, bo popatrzył na nią niemal sympatycznie i poprosił, żeby się nie miewiała.

— Rosjanin jest skończony pijak, a maż pan! dzielny człowiek — rzekł. — Napewno mu się wyrwie i wróci. Jeżeli nie do mnie, to do pani.

Dziewczyna zarumieniła się po czoło — Pani mi daruję, że będę ją zaniedbywał — ciągnął dalej uprzejmie Mongol. — Mam na głowie poważne sprawy. Stare, chińskie przysłowie, na które się zgadzam, mówi, że najtrudniej jest postępować ze służbą i z młodemi dziewczętami. Jeżeli traktować poufale, tracą szacunek, jeżeli trzymać zdaleka, mają urazę.

Karolina odrzuciła wtył głowę ruchem oburzenia.

— Ależ ja jestem żoną! — krzyknęła nieomal wierząc we własne słowa.

— Żona — odparł poważnie Feng — była dziewczyna, a powinna być służebna.

Sklonił lekko głowę i odszedł. Jego słowa zbrzmiały tak niewiarogodnie w

uszach tej nowoczesnej kobiety, że aż się zastanowiła, czy nie miał jednak trochę racji...
Jakkolwiek było, Feng i jego towarzysze przestrzegali chińskiego przysłowia nadzwyczaj skrupulatnie. Po powrocie do górskiej warowni Karolina dostawała mały namiotek do swego wyłącznego użytku. Postawiono go niedaleko kamienia domu, w którym mieszkał sam Feng, a którego drzwi strzeżone stale wartownik. Jedzenia jej nie brakowało i miała zupełną swobodę ruchów. W samotnych wędrowkach spotykała tylko psy i naogół nagie dzieci. Mogło się здаwać że nie była wogóle wcale pilnowana. An zaradkiego nie widywała. Przypuszczała, że go więziono. Żal go jej było, bo wśród krzywonogich, skośnookich Mongolów, on jeden, chociaż także syn Wschodu, wydawał jej się człowiekiem.
Pozostawiona tylko sobie i swoim myślom, tem więcej, że książek w obozie niebyło, zastanawiała się nad swoim położeniem w ogólności i nad Jordanem w szczególności. Położenie było niewesołe. Nie znając miejscowego języka i kraju, nie była w stanie ocenić, jak dalece mogła liczyć na ratunek. Trzeźwo biorąc, sytuacja jej była rozpaczliwa. Prawdopodobnie niewiele lepsza od losu skazańca, wyczekującego w celi godziwy wyrok. Ale pomimo wszystko Karolina nie traciła nadziei. Wiedziała, że Konstanty i Władysław nie zapomnieli o niej, gdziekolwiek byli, choćby nawet za tym groźnym naokólnym pierścieniem gór. Zwłaszcza Konstanty... Myśl jej wracała ciągle do Konstantego.

(D. c. n.)

Trzy miesiące w dżunglach Afryki.

Osobliwy w świecie słownik języka... małp.

Badania zoologa Harnera wśród szympansov. Utrwalenie dźwięków „mowy” małpiej na płytach.

Zoolog amerykański Ryszard Harner spędził dłuższy okres czasu w centralnej Afryce, badając mowę małp, podobnych do człowieka.

W ostatnich dniach wygłosił w Nowym Jorku odczyt, w którym podał do wiadomości sensacyjne rezultaty swych badań.

Prof. Harner spędził pięć miesięcy w dżunglach afrykańskich, wśród małp. Mieszkał samotnie w zbudowanym przez siebie szałasie, posiadając zapas żywności na pół roku oraz aparat kinowy i gramofon dla utrwalenia dźwięków.

Małpy początkowo z nieufnością odnosiły się do prof. Harnera, w miarę jednak upływającego czasu, przyzwyczaiły się do niego do tego stopnia, że uczoney mógł zarejestrować kilkaset dźwięków z „małpą mową”.

27 SŁÓW „MALPIEJ MOWY”.

Prof. Harner pracował przeważnie wśród szympansov. Ustalił on, że każdy gatunek małp posługuje się w przejawianiu swych uczuć i nastrojów dźwiękami, jak również w charakterze sygnałów, specjalnymi im tylko znanymi słowami, które może są nawet całymi zdaniem. Sygnały te są do tego stopnia różne, że ucho ludzkie z łatwością nauczy się je odróżniać.

Jeden dźwięk oznacza głód, inny przed strzeżeniem przed niebezpieczeństwem, inny jeszcze oznacza „deszcz” i t. d. Poszczególne pojęcia są wyrażane kilkoma „słowami”, jak np. pojęcie niebezpieczeństwa.

1933
Właśnie teraz w czasie zaciętej walki o byt musisz podtrzymać i zahartować Twe nerwy! Filitanka

OVOMALTINE
na śniadanie lub przed spaniem wzmacnia serce, dodaje siły i zwiększa odporność.
Próbki i broszury wysyła bezpłatnie Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna Dr. A. WANDER S. A. Kraków

Odnazwanie architektów łódzkich na konkursie budowy uzdrowiska w Istebnej.

Urząd Wojewódzki Śląski ogłosił w końcu ubiegłego roku konkurs na opracowanie projektu planu zabudowania uzdrowiska w Istebnej, miejscowości górskiej w Beskidach, mającej wszelkie dane na powstanie idealnej stacji klimatycznej i sportowej.

Zadaniem konkursu było zaprojektowanie na zupełnie niezabudowanych terenach, odległych o kilka kilometrów od samej wsi Istebnej, wzorowego uzdrowi-

stwa. Inne znowu „słowo” uprzedza o zbliżaniu się zmił, inne o zbliżaniu się drapieżnika.

Prof. Harnerowi udało się ustalić nieomylnie znaczenie 27 słów w języku szympansov. Godnym zanotowania jest fakt, że różne gatunki małp, np. szympanse i goryle, wcale nie rozumieją się wzajemnie.

Odpowiedzialność karna za sprzedaż biletów kinowych nieostemplowanych przez Wydz. Podatkowy Magistratu. 100 złotych grzywny z zamianą na 2 tygodnie aresztu.

Przeprowadzona przez organa kontrolne Wydziału Podatkowego Magistratu m. Łodzi kontrola stwierdziła, że kasy kino-teatrów „Tezca” i „Mimoza” w Łodzi sprzedawały bilety kinowe, nieostemplowane, co stanowi naruszenie par. 17 Statutu o podatku miejskim od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Kas m. Łodzi (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 2 z dn. 1 sierpnia 1930 roku).

Par. 17 wspomnianego statutu brzmi następująco: „Przy zgłoszeniu przedsiębiorca względnie urządzający zabawę winien złożyć w Magistracie bilety przeznaczone do sprzedaży, odpowiadające ściśle pod względem treści i formy ustanowionemu przez Magistrat typowi.

Bilety te muszą być zaopatrzone w numery bieżące, nazwę przedsiębiorstwa, termin, miejsce i rodzaj zabawy, jako też cenę lub też bezpłatność biletu. Magistrat zaopatrza bilety stemplem.

Przepis ten pozostaje w związku z przepisem art. 18 statutu o podatku miejskim od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na rzecz Kas m. Łodzi, który mówi: „Całkowita suma podatku, przypadająca od biletów, winna być uiszczona z góry, względnie winno być złożone równoznacznie zabezpieczenie. W tym ostatnim wypadku podatek należy zapłacić następnego dnia po ukończeniu zabawy, koncertu lub widowiska.

Wspomniane wyżej wykroczenie, polegające na sprzedaży biletów nieostemplowanych miało miejsce w następujących dniach: w kinie „Tezca” — 7 i 21 sierpnia, 18 września r. ub. w kinie „Mi-

POTWIERDZENIE BADAŃ UCZONEGO.

Prof. Harner skontrował swój pierwszy na świecie słownik „Języka małpiego”. Nagrane przez niego w dżunglach płyty zostały puszczane wraz z obszernym komentarzem i szczegółowym par. 17 i 18 Statutu o

moza” — 1 i 6 września oraz 11 listopada r. ub.

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej okoliczności Magistrat m. Łodzi uchwalił swą z dnia 13 grudnia 1932 roku powziętą na zasadzie art. 62 ustawy z dnia 11 sierpnia 1932 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. P. R., Nr. 94 poz. 747) oraz par. 22 cytowanego Statutu postanowił nałożyć na właścicieli kino-teatrów „Tezca” i „Mimoza” p. Kazimierza Millera karę pieniężną w wysokości 200 zł.

Niezadowolony z orzeczenia Magistratu p. Miller odwołał się do Sądu Okręgowego w Łodzi.

Sąd Okręgowy pod przewodnictwem s. o. Witolda Salma przy udziale prokuratora Kozłowskiego i anł. Eugeniusza Orlikowskiego w charakterze sekretarza rozpatrywał sprawę z oskarżenia Kazimierza Millera.

Po zbadaniu świadków i wystąpieniu głosów stron Sąd uznał K. Millera, jako właściciela kin „Tezca” i „Mimoza” za winnego popełnienia przestępstw przewidzianych w par. 17 i 18 Statutu o

Wojewódzki Zjazd Niższych Funkcjonariuszów Państwowych

Zarząd Związku N. F. P. Koła Łódzkiego zawiadamia wszystkich Niższych Funkcjonariuszy Państwowych Województwa Łódzkiego, że w dniu 12 marca r. b. o godzinie 10-jej rano odbędzie się Zjazd Niż. Funkc. Państw. Województwa Łódzkiego, z udziałem Dostojnych Władz miasta Łodzi, Zarządu Głównego Zw. z Warszawy i przedstawicieli pokrewnych Związków. Zjazd odbędzie się w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi.

Pod znakiem czasu. Konsumentci organizują się.

Ożywiona działalność Ligi Konsumentów w Łodzi.

Na terenie Łodzi i województwa łódzkiego rozwija intensywną działalność Związek Stowarzyszeń woi. łódzkiego. Związek ma na celu zjednoczenie stowarzyszeń i związków na terenie województwa łódzkiego w ich działalności

małpy rzuciły się w kąt klatki, szukając schronienia przed „ulewą”.

Słownik języka małpiego prof. Harnera, zostanie w najbliższym czasie wydany na koszt członka amerykańskiego towarzystwa naukowego wraz z obszernym komentarzem i szczegółowym par. 17 i 18 Statutu o

podatku miejskim od publicznych zabaw i widowisk i skazał go na karę pieniężną w kwocie 100 zł. z ewentualną zamianą na 2 tygodnie aresztu, na zapłatę opłat sądowych i pokrycie kosztów postępowania.

Z odczytanym na rozprawie sądowej sprawozdaniem i raportem urzędników Karbowiaka, Arndta i Enkego oraz z zeznaniem tego ostatniego wynika, że kasy kino-teatrów „Tezca” i „Mimoza” w dn. 1, 7 i 21 sierpnia oraz w dniach 6, 11 i 18 września 1932 r. sprzedawały bilety nieostemplowane.

Obrona powoływała się, że przestępstwa miały miejsce w niedzielę, kiedy natłok publiczności był bardzo wielki. Sąd stwierdził jednak, że daty 1, 3, 32 i 6, 9, 32 tycaza dni powszednich.

Pozatem obrona powoływała się na oświadczenie ławnika Kuka, że ten w czerwcu 1932 r. obiecał wprowadzenie dyżurnów w Magistracie dla stemplowania biletów. W Sądzie jednak ławnik Kuk zaprzeczył temu.

Na zasadzie całokształtu okoliczności Sąd wywiósł wyrok skazujący.

Wództwa łódzkiego w ich działalności

ochrony interesów konsumentów oraz obronie i reprezentacji interesów konsumentów w pierwszej linii w zakresie artykułów pierwszej potrzeby, przedmiotów użyteczności publicznej oraz popieranie wytwórczości przemysłu krajowego.

Pierwsza na terenie Polski organizacja konsumentów skoordynuje w świadomej i celowej akcji usiłowania do obniżenia tych cen wszystkich artykułów pierwszej potrzeby, których kształtowanie wyłączone zostało ze sfery wolnej konkurencji.

Entuzjastyczne przyjęcie, z jakim powitane zostało powstanie pierwszej w Polsce niezależnej reprezentacji interesów szerokiej rzeszy konsumentów, jest najlepszą miarą prawdziwej i oddawnej już odczuwanej potrzeby społecznej i zorganizowanej kontroli i wpływu na politykę cen i metod handlowych organizacyj kartelowych, instytucyj użytecz-

OTYLI ZYJĄ KRÓCEJ...

Ich serca, obłożone wadą tłuszczu, pracują z wysiłkiem, wyczerpują się i odmawiają posłuszeństwa wczesniej.

Otyłość spowodowana jest złą przemianą materji oraz zaburzeniem czynności gruczołów dokrewnych. Tylko ziola Magistra Wolskiego „Degrosa” zawierają jod organiczny w postaci rośliny morskij Jahanga, który wprowadzony do organizmu, pobudza gruczoł tarczowy do należytej pracy, powodując szybkie spalanie nadmiernego tłuszczu. Są one skutecznym środkiem przeciwko otyłości i nie wymagają specjalnej diety.

Ziolo to znak, ochr. „DEGROSA”

do nabycia w aptekach, składach aptecznych lub w wytwórni: Magister Wolski, Warszawa Ziolo 14.

Objaśniające broszury wysyłamy bezpłatnie.

Pian zabudowy Konstanzowa.

(a) Wydział Powiatowy Sejmiku łódzkiego przystąpił do opracowania planu zabudowania Kontantynowa.

Zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami, projekt planu zabudowania wyłożony został do wiadomości i wglądu osób zainteresowanych w lokalu Wydziału Powiatowego w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 100, Oddział Budowlano-Regulacyjny.

Zainteresowani mogą zapoznać się z projektem w godzinach od 10 — 15 do dnia 10 marca r. b. W okresie od 15 marca do 25 marca 1933 roku zainteresowani mogą zgłaszać wnioski do Wydziału Powiatowego Sejmiku łódzkiego, dotyczące wyżej wspomnianego planu zabudowania.

Zgłoszenia przedsiębiorstw przemysłowych.

Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Magistratu m. Łodzi na rozprawie komisyjnej, odbytej w dniu 1 marca r. b. zatwierdził 6 projektów urzędzeń, mianowicie: 1 na mechaniczną wytwórnię surogatów kawowych i t. p. 1 — na mechaniczną wytwórnię skrzyń drewnianych, 1 — na mechaniczną ślusarnię 1 — na mechaniczną pończoszarnię 1 — na mechaniczną magiel i 1 — na prowadzenie stajni.

Jej kaprys.

— Właściwie, Izabelo, nie wiem dlaczego dotąd ukrywasz swe nazwisko... Pomysł, rok już jesteśmy razem, a ja nie wiem o twoim mężu. Kim był, czym jest, jaka rolę odegrał w twym życiu?

— Nigdy cię ta kwestja specjalnie nie interesowała... Teraz, gdy jesteś ciężko chory przychodzi ci to wszystko na myśl... Czy ci nie wszystko jedno, że jestem u ciebie pod swym panięńskim nazwiskiem? Czy nie obdarzam cię miłością? Czy opuszczam cię, choćby na krok?

— Tak, masz rację. Ale czasem dla samej ciekawości chciałbym wiedzieć o wszystkim...

— Frem, wybrałaś najmniej odpowiednie dni moment. Za chwile ma nadzieję lekarz, a ty niepotrzebnie się ekscytujesz.

— Musisz mi przyrzec, że kiedyś, gdy będę zdrow...

— Ojóż i pan doktor, Ernest.

— No, jak tam dzisiaj, panie Frem?...

— Zdaje się, że jestem niepotrzebna.

Frem, idę zająć się gospodarstwem.

— Nie przeszkadza nam pani.

— Nie, nie... Jestem tu zbędna.

— Proszę mi powiedzieć, panie doktorze, czy długo jeszcze będę leżał?

— Choroba pana należy do rzędu przewlekłych... Musi się pan z tem pogodzić, że jeszcze przez dłuższy czas nie opuści pan łóżka.

— A czy mogą zająć jeszcze jakie nowe komplikacje?

— O nie, nic panu teraz już nie zagraża... W każdym razie musi zachować pan ścisłą dietę, a nadewszystko leżeć i leżeć... Ale pomówmy o weselszych sprawach.

— Chce pan doktor przejść na inny temat?

— Nie lubię z pacjentem rozmawiać o jego chorobie... Mam zadanie postawić na go na nogi.

— A czy pan doktor mówi mi tylko prawdę? Czy czegoś nie ukrywa przede mną?

— Sam pacjent wie najlepiej, jak jest... Nie uskarża się pan na nic specjalnie...

— Istotnie nic mnie nie boli. Ale gdy miałem 40 stopni, też nie uczuwałem żadnego bólu.

— Wszystko będzie dobrze!

— Pan doktor pociesza mnie... A

przecież ja muszę wszystko wiedzieć, nie jestem sam na świecie. Mam pewne zobowiązania. Bo, widzi pan...

Poznałem Izabelę na froncie... Przyjechała tam jako siostra Czerwonego Krzyża... Znajomość zawarliśmy podczas huraganowego ognia, gdy tysiące kul armatnich rozpryskiwało się tuż niemał na nasze oczy przed naszymi betonowymi okopami. Padłem z znużenia. A ona, Izabela, jak anioł opiekunicy, zasłaniała mnie przed śmiercią. Dawała mi muszki. Zagrzewała. I stała się rzeczą prostrą niewytłumaczoną. Nie miał w obliczu śmierci zakochałem się w tej bohaterkiej kobiecie z pierwszego wejrzenia... Lada chwila oczekiwaliśmy — po tym huraganowym ogniu — ataku gazowego... Jakoż zdala ukazała się ciemna chmura, która złowrogo szła ku naszym okopom. Izabela narzuciła mi na twarz maskę ochronną. Pamiętam, że równocześnie padłem u jej stóp, rażony odłamkiem granatu. Od tej chwili upłynął miesiąc. A gdy rozwarłem oczy, zrozumiałem, że znajduję się w szpitalu polowym. U wezłowiła mego siedziała Izabela. Wkrótce też, dzięki jej troskliwej opiece, wyszedłem ze szpitala i „z życiem” powróciłem do wojny. Przyszliśmy sobie wówczas związek serc naszych... Ale nieprzewidziane koleje losu w następstwie utrudnił go nam Izabela była mężatka. Jej mąż, który mieszkał we Włoszech, nie chciał się zgodzić na rozwód. Po kilku latach korespondencji, należąc z mego strony i tęsknoty, uciekła od niego przed rokiem i tu osiedliła się

ze mną. Jej sytuacja jest okropna... Nie chciałbym, aby Izabela, której tyle mam do zawdzięczenia, pozostała sama na pastwę losu... Co się z nią stanie, gdy ja zamknę oczy?...

— Teraz rozumiem pan doktor, czemu tak natargzywie dopytuje się o stan mego zdrowia...

— Rozumiem, wiele rzeczy rozumiem. Gdyby miał pan pewność, że panią Izabelę zajmie się ktoś, że grozić jej nie będzie żadna ewentualność...

— Ależ ona nigdy do męża swego nie powróci...

— Zresztą, poco się nad tem wszystkim zastanawiać. Obawy pana są przedwczesne i zbyt daleko posunięte... Czemuż akurat dziś mamy ten temat omawiać... Będę jeszcze nieraz u pana... Dodam, że stan pana nie jest tak bardzo ciężki... Miałem przypadki cięższe i pacjenci zupełnie wyzdawiali... Stwierdzam, że alarm pana jest fałszywy. Jeszcze mnie pan przeżyje...

— Dziękuję, uspokoił mnie pan doktor... Dowiedzenia, Izabelo, pan doktor odchodzi, odprowadź go!

— Więc cóż, nie lepiej?

— Ani lepiej, ani gorzej. To przewlekłe historie.

— Ale ta niepewność...

— Frem troszczy się o twój los.

— Wiem, wiem. Jest to jego największe zmartwienie.

— Potrzebnie związywałaś sobie życie z tym człowiekiem...

— Ernestie!?

— Tak tak... Wiem, że go kochasz, luaczaj nie rzuciłabyś mnie,

— Dales mi wolną rękę...

— Pocóż jeszcze wzywam mnie tutaj? Pomyśl, w jakiej jestem sytuacji...

— Przeniosłeś się do tego miasta nie dla niego... Jesteś lekarzem i dobrym specjalistą... Kogóż miałam wzywać? Mam do ciebie, jak do lekarza, nieograniczone zaufanie...

— Gdy się Frem o tem wszystkim dowie?...

— Wszystko mi jedno. Bylebyś go uratował, byleby żył.

— Dołożę wszelkich starań... Ale stowa dotrzymasz?...

— Gdy Frem wyzdrowieje, Ernestie, wrócę do ciebie... Przysięgam.

— „Drody Państwo! Jestem już zupełnie zdrow. Górskie powietrze ostatecznie wywarło swój decydujący wpływ. Lekarze jednak utrzymują, że nie powinienem stać wyjeżdżać i dalsze swe życie urządzić wśród gór i tu kontynuować swe prace naukowe. Liczę na to, że niebawem przyjeździe do mnie w dwoje. Obojgu wam zawdzięczam, że jestem na tym świecie, który jest taki piękny, a w którym dzieja się rzeczy czasem nieprawdopodobne, a jakże piękne i szlachetne. Doprawdy nie wiem, które z was więcej kocham! Razem bowiem i każde z oddzielną dało mi tyle i tyle serca... Czekam więc z najwyższą niecierpliwością waszej decyzji. Frem”.

— Ernest dał mi miesięczny urlop Wyjeżdżam expressem. Izabela,

Nie będzie zmian w nadzorze Widzewskiej Manufaktury. Bezpodstawne zarzuty komitetu wierzyteli.

Sąd Apelacyjny odrzucił skargę i zatwierdził wyrok pierwszej instancji.

(a) W swoim czasie Wydział Handlowy Sadu Okręgowego w Łodzi rozpatrywał skargę pełnomocnika komitetu wierzyteli adw. Montlaka, który stawiał zarzuty nadzorcom sądowym i sędziemu-komisarzowi domagając się równocześnie usunięcia ich i mianowania innych.

czył ekspertów którzy po przejrzeniu ksiąg i działalności Widzewskiej Manufaktury wydali opinię przychylną. Wobec tego Wydział Handlowy na swym posiedzeniu skargę adw. Montlaka, jako bezpodstawną, odrzucił. Niezadowolony z tego adw. Montlak wniósł sprawę do Sadu Apelacyjnego.

gdzie sprawa rozpoznawana była wczoraj. — Sąd Apelacyjny, po zapoznaniu się z przebiegiem sprawy i zbadaniu opinii biegłych, po 4-godzinnych obradach wyłożył wyrok, mocą którego zatwierdził wyrok Sadu pierwszej instancji, potwierdzając ten, iż zarzuty stawiane przez adw. Montlaka, są bezpodstawne.

Kiedy nastąpi budowa wiaduktu przy ul. Rzgowskiej. Troska o bezpieczeństwo i życie przechodniów.

Dyrekcja kolei przystępuje do unormowania przejazdu.

(a) W swoim czasie poruszyliśmy już sprawę budowy wiaduktu na ulicy Rzgowskiej, gdzie ze względu na bezpieczeństwo publiczne, zachodzi konieczność obniżenia ulicy, w ten sposób, by kolej przebiegała nad ulicą.

Kolei Państwowych w Warszawie przelała pismo do Magistratu m. Łodzi, iż budowa wiaduktu na ulicy Rzgowskiej, stanowiła radykalne rozwiązanie dzisiejszych trudności komunikacyjnych, a która dałaby możliwość dogodnego połączenia rozbudowanej ogromnie dzielnicy Chojen z centrum miasta, w dzisiejszych warunkach finansowych jest niemożliwa i wobec tego Dyrekcja Kolei uznała za wskazane poszerzyć przejazd przez dobudowanie dwóch chodników po obu stronach jezdnii, na koszt gminy miejskiej.

Magistrat uważa, iż wykonanie tych robót pozwoli uniezależnić ruch pieszy od kołowego dzięki czemu nastąpi tymczasowe rozwiązanie tak palącej sprawy, jaką jest konieczność ułatwienia ruchu na tym odcinku.

Na istniejącym obecnie przejeździe kolejowym ruch kołowy i pieszy odbywa się na jednym poziomie z szynami kolejowymi, co w dużym stopniu ze względu na skrzyżowanie się ulicy z torami utrudnia normalne połączenie z dzielnicą Chojen poza torami, a to z tacy wstrzymywania przejazdu na przeciąg 15 minut i dłużej, co najważniejsze, że stan taki grozi stałymi nieszczęśliwymi wypadkami.

W odpowiedzi na to Magistrat m. Łodzi w dniu wczorajszym przesłał do Dyrekcji Kolei pismo, w którym komunikuje, że zgodnie z istniejącymi przepisami wiadukt winien być wybudowany staraniem i kosztem zarządu kolejowego, jednakże z uwagi na ważność odcinka i ze względu na konieczność ułatwienia bezpiecznego ruchu przy ulicy Rzgowskiej, Magistrat zgadza się obecnie na ułożenie chodników pod warunkiem wykonania tych robót przez władze kolejowe.

Niezależnie od zabiegów poczynionych przez Magistrat m. Łodzi w sprawie zastosowania bezpiecznego przejazdu przy ulicy Rzgowskiej władze administracyjne zwróciły się również do dyrekcji kolejowej z prośbą o wyznaczenie odpowiednich kredytów bądź to na przebudowanie przejazdu, bądź też wybudowanie nowego wiaduktu, a to z uwagi na bezpieczeństwo życia mieszkańców Chojen i Łodzi. Spodziewać się więc należy, że sprawa wiaduktu na ulicy Rzgowskiej zostanie wzięta przez władze kolejowe pod uwagę i w najbliższym czasie uregulowana.

Na konferencjach jakie odbyły się między przedstawicielami Magistratu m. Łodzi, a władzami kolejowymi poruszone były powyższe trudności i w rezultacie dyrekcja postanowiła zainteresować się bliżej przejazdem na ulicy Rzgowskiej i rozpocząć prace nad urządzeniem wiaduktu. Tymczasem dyrekcja Okręgowa

Głodnym i ziębniętym. Działalność Grodzkiego Komitetu dla Bezrobotnych.

Wyteżona akcja charytatywna.

(i) W sali konferencyjnej II ekspozytury Łódzkiego Starostwa Grodzkiego przy ulicy Moniuszki 8 odbyło się plenarne zebranie Lokalnego Grodzkiego Komitetu Wykonawczego Funduszu Pomocy Bezrobotnym. Sprawozdanie z posiedzenia tego świadczy o wyteżonej akcji, jaką prowadzi się w kierunku ulżenia doli rodzin bezrobotnych i najbardziej potrzebujących. Przewodniczący zebrania p. starosta Podobiński po zagajeniu posiedzenia odczytał sprawozdanie z dotychczasowej działalności komitetu. Jak się okazuje w okresie letnim korzystało z kolonii letnich 616 dzieci, z półkolonii 1131 dzieci, zaś w sanatorium w Sokolnikach przebywa stale 35 dzieci. Bezrobotni otrzymują nadal obiady w kuchniach i poza tem dziennie no gramów mieszaneki kawowo-cukrowej na osobę dorosłą i połowę tego na dziecko. Dożywianie w miesiącu wrześniu ub. roku prowadzone było w dwunastu kuchniach i wydawano tam codziennie 11.125 obiadów. Obecnie czynnych jest 20 kuchni, w których wydaje się dziennie 29.262 obiady. Kuchnie te prowadzone są przez różne instytucje i organizacje, jednakże opłacane przez Grodzki Komitet. W okresie świątecznym komitet urządził gwiazdkę dla dzieci w 86 szkołach, przyczem Związek Strzelecki urządził gwiazdkę w dwóch szkołach, Bank Polski w jednej i komitet „Caritas” w jednej z gwiazdek korzystało 7.000 dziatek z 90-ciu szkół. Gwiazdkę urządzono kosztem 6.500 zł. z czego 5.000 złotych dał komitet wojewódzki, 746 zł. 50 gr. komitet grodzki, 400 zł. Rada Szk. Miej., reszta zaś wpłynęła z ofiarności społeczeństwa. W okresie tym zebrano 9923 sztuki i 841 metrów materiałów i miał odzież kwotę 1899 zł. 9 gr. Rozdawnictwo odzieży znajduje się już na ukończeniu, materiały zaś rozdzielono wśród najuboższych dzieci szkół powszechnych. Oprócz obiadów komitet rozdał do dnia 20 lutego rb. 18.349 korcy węgla i ziemniaków w pierwszej partii, a w drugiej 21.759 korcy węgla, który wydaje się w dalszym ciągu. Ostatnio komitet otrzymał 12.000 kg. cukru i 10.000 kg. ryżu, który będzie wydany za opłatą kuchniom dla bezrobotnych. W najbliższych dniach komitet rozpocznie akcję dożywiania dzieci w szkołach. Akcja ta dotąd nie została rozpoczęta dlatego, że Inspektorat Szkolny nie nadesłał danych co do liczby dzieci w poszczególnych szkołach. W miesiącu lutym zakupione również zostało mydło, które w dano bezrobotnym jednorazowo po 250 gramów na osobę. Dawki te jednak nie przekraczały 1 kilograma na dużą rodzinę.

renta prasowego Polskiego Radja. W skład nowego zarządu Lokalnego Grodzkiego Komitetu Wykonawczego Funduszu Pomocy Bezrobotnym weszli: starosta grodzki Podobiński — jako przewodniczący, prezydent m. Łodzi Ziemięcki, prezes Stanisław Najder, plk. Vogel, pos. Wolczyński, plk. Chilarski, dr. Alfred Grohman, dr. Kazimierz Greger, wice-starosta grodzki Jerzy Rosiński, dr. owa Karolina Skalska, dr. Kalisz, Wiktor Nowakowski, dyr. Dworski i red. Benedykt Stefański. W skład komisji rewizyjnej weszli: ks. prałat Dzio ba, dyr. Matysek, dyr. Jabłkowski, inż. Rau, mjr. Mirowski, komendant Niedzielski i p. Pytlasiński.

wszystkiem na terenie świetlic. Teren Łódzki nadaje się więcej do prowadzenia świetlic. Naczelnik Jagiełło rozważając tę sprawę zaznaczył, że w Łodzi należałoby otworzyć świetlice oddzielnie dla młodzieży szkół średnich, szkół powszechnych, poza tem oddzielnie dla mężczyzn i kobiet, wyraził również nadzieję, że lokale mogłyby się znaleźć przy różnych organizacjach. Organizowanie świetlic pociąga za sobą pewne wydatki, jednakże środki na ten cel znajdują się i proponuje wydelegować przedstawicieli do Warszawy i Katowic celem znanajomienia się z prowadzeniem akcji na miejscu. Inż. Rau proponuje aby zarząd zajął się tą sprawą szczegółowo i jednocześnie stawia wniosek utworzenia świetlicy dla młodzieży szkolnej przy elektrowni łódzkiej. W dyskusji na ten temat zabierali głos również ks. dyr. Nowicki, p. Augustyniakowa i komendant Niedzielski, przyczem uchwalono powołać do życia komisję, która zajmie się tą sprawą, wejdzie w kontakt z instytucjami i organizacjami i zda sprawozdanie komitetowi. Do komisji tej wybrano: p. Irenę Augustyniakową, insp. Rutkiewiczę, ks. dyr. Nowickiego, inż. Rau, komendanta Niedzielskiego i p. Trypka. Jako delegatki do Warszawy i Katowic wybrano p. Augustyniakową.

Zkolei p. starosta Podobiński odczytał memoriał Towarzystwa Krzewienia Zagadnień Opieki Społecznej w Łodzi w sprawie opieki nad młodzieżą bezrobotną, skierowany do Wojewódzkiego Komitetu Funduszu Pomocy Bezrobotnym a przesłany przez ten ostatni celem zbadania możliwości realizacji projektu i opracowania wniosków Naczelnik Jagiełło wyjaśnił, że akcja kulturalno-wychowawcza nad młodzieżą bezrobotną jest już prowadzona na terenie Warszawy i Katowic, przyczem w Warszawie wykupywane są całe przedstawienia w teatrach i kinach dla bezrobotnych, w Katowicach zaś akcję kulturalno-oświatową prowadzi się przede-

Sprawność, punktualność i ekonomia czasu. Komunalna Kasa Oszczędności powiatu łódzkiego.

Szybki rozwój instytucji.

Do jednej z najpopularniejszych instytucji kredytu krótkoterminowego w Łodzi, placówek finansowych cieszących się poważaniem uznaniem zarówno w mieście jak i poza jego granicami należy Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Łódzkiego przy ul. Piotrkowskiej 106 (tel. 221-42).

bankowych, a więc udzielaniu kredytu, nakasie weksli dyskontie, wypożyczaniu skarbonek, przyjmowaniu lokat. Kasa przyjmuje wkłady nawet najdrobniejsze, poczynając od 1 złotego. Od wkładu kasa płaci od 7 do 9 procent rocznie. Tajemnica lokat zastrzeżona jest statutowo. Nad całością i bezpieczeństwem wkładów czuwa i gwarantuje lo-

istniejąca stosunkowo od niedawna stała się placówką głęboko zakorzenioną na gruncie gospodarczego życia Łodzi. Szeroko rozgłaszana akcja kredytowa zjednała instytucji tej rozległą popularność oraz długie szeregi klientów, na które usługi pozostaje, ku całkowitemu zadowoleniu ogółu.

Nowatpliwie dużą załugą szybkiego jej i pomyślnego rozwoju, zasobności, zaufania i pewności w dziedzinie lokat jest sprężysty, sprawnie działający i fachowy aparat. Nic tedy dziwnego, że w instytucji tej widać życie, znajdując tutaj zarówno podjęte, jak i podparte. Komunalna Kasa Oszczędności Powiatu Łódzkiego pozostaje bowiem na usługach najszerzszych rzesz klientów zarówno z miasta jak i z powiatu. Znajduje w niej pomoc pracownik umysłowy, czy fizyczny, kupiec, czy przemysłowiec, rzemieślnik lub rolnik.

O zaufaniu najlepiej świadczy ta lokaty i wzrastające wkłady oszczędnościowe. Działalność tej instytucji kredytu - krótkoterminowego opiera się, jak zresztą wiadomo na czynnościach

Cennik, opracowany niezwykle szczegółowo, zawiera spis i ceny sprzedaży wszystkich artykułów, jakie winny znajdować się w sklepach kolonialnych. Zawiera też on w kolejności ceny ziemniaków i ich przetworów, jarzyn, nabiału i jaj, owoców, wedlin i tłuszczyw jadanych artykułów kolonialnych i innych, artykułów opałowców, materiałów biśnianych i materiałów aptecznych.

Adolf Łubieński

opatrzone Św. Sakramentami zasnął spokojnie na wieki dnia 3 marca 1933 r., przeżywszy 77 lat.

Nabożeństwo żałobne odprawione będzie w kościele Ś-go Krzyża w Łodzi o godz. 11-ej, dn. 6 b. m. Wyprowadzenie zwłok na Stary Cmentarz Katolicki odbędzie się tegoż dnia z kościoła Ś-go Krzyża w Łodzi o godz. 14^{1/2}.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają

Córka, Syn, Synowa i Wnuki.

Po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzone Św. Sakramentami, zasnął w Bogu dnia 3 marca r. b.

Stefan Zawadzki

przeżywszy lat 59.

Wyprowadzenie drogi nam zwłok z domu żaloby przy ulicy Głównej 18 nastąpi w niedzielę, dnia 5 marca r. b. o godz. 14.30 na cmentarz w Zarzewie.

Pograżoną w nieutulonym smutku RODZINA.

z Szmalców OLGA HAEGELEROWA

zmarła 3-go marca 1933 r. przeżywszy lat 62.

Pogrzeb odbędzie się w Warszawie na cmentarzu ewang. augsburskim 6 marca 1933 r. w poniedziałek pop.

O smutnym tym obrzędzie zawiadamia życzliwych pamięci zmarłej RODZINA.

Henryka Neszpera

w szczególności księży z parafii św. Teresy, zarządowi, komendzie i wszystkim oddziałom 6 dz. „St. Ochoł. z wazkom kolarz. m i motocyklowym, kolegom i wszystkim známym serdecznie „Bóg zapłać”, składa pograżona w smutku RODZINA.

Gdy młodzież nasza wstępuje do szeregów...

Książka nieodstępny towarzyszem żołnierza.

W niedługim czasie bo w marcu, następuje wcielanie nowych poborowych do szeregów. Kilkadziesiąt tysięcy młodych Polaków rozpoczyna nowy okres w życiu, nowy, nieznan, tajemniczy. Chwila to dla nich wszystkich osobliwa; jedni nie mogą doczekać tego momentu, w którym opuścza zaciszną, spokojną wieś i pójda do nieznanego miasta; inni z lekkiem przed nieznanym a twardeym trybem życia żołnierskiego przekrocza próg koszar; inni wreszcie z radością

powitają życie żołnierskie, jako przejście do samodzielności i niezależności. Ale jakkolwiek zapatrują się na to młodzież i rodzice ich i opiekunowie z pewnym niepokojem i wzruszeniem patrzają, jak ich wychowanek gotują się do wstąpienia do szeregów. Czy podolają wysiłkom fizycznym, czy nie wpadną w złe towarzystwo czy będą zachowywali się przystojnie i w wojsku nie zrobią im wstydu? Oto zbliża się chwila, gdy młody ma opuścić na kilkanaście miesięcy dom rodzinny. Spytaj się ostatnie rady i opamiętania, matka ociera niejedną łezkę, która jej spływa po starej twarzy, do kuferka pakuje się trochę zapasów żywności i ulubionych smakowitków. Czy taka chwila nie jest odpowiednią do ofiarowania młodemu na drogę również książką — dobrej książki, która mu była nieodstępnym towarzyszem w życiu koszarowym? Czy to będzie książka o treści moralno - religijnej, czy książka o patriotycznym nastroju, czy podręcznik higieny, czy książeczka o obowiązkach i życiu żołnierza, czy wreszcie powieść z życia żołnierskiego. W kuferku każdego żołnierza musi znaleźć się książka; rodzice i opiekunowie nie wypuszczajcie młodego chłopca z domu bez tego najcenniejszego upominka na nową drogę życia!

Sanacja w inspektoracie Z. U. P. U. w Łodzi.

Jak donosiliśmy w inspektoracie Z. U. P. U. w Łodzi zasły zmiany. Odwołani zostali p.p. Pawłowicz i Czarkowski z powodu nieudolnego prowadzenia oddziału łódzkiego.

Wskutek nieupamiętniania się o składki w przeciągu 5 lat Z. U. P. U. poniósł w Łodzi z powodu upadłości wielu firm, nadzorów i t. d. kilka milionów złotych strat.

Nowy inspektor ma uporządkować sytuację.

UZUPELNIENIE.

We wczorajszej kronice „Z życia wojska” opuszczono w notatce o balu Czwartaków nazwisko jednego z najenergiczniejszych organizatorów balu, wiceprezesa Czwartaków, prof. Słemieńskiego.

NOCNE DZURY APTEK.

(a) Nocy dzisiejszej dyżury aptek: J. Korprowskiego, Nowomiejska 15, S. Trawkowskiej, Brzezińska 56, M. Rozenbluma, Śródmiejska 21, M. Bartoszewskiego, Piotrkowska 95, J. Kłupta, Kałna 54, L. Czyńskiego, Rokicińska 53,

Król Stanisław Leszczyński, książę Lotaryngji myślał już o stworzeniu Ligi Narodów.

Rewelacyjne rękopisy króla w bibliotece publicznej w Nancy.

W bibliotece publicznej w Nancy znajdują się z pietyzmem przechowywane oryginalne rękopisy króla Stanisława Leszczyńskiego, księcia Lotaryngji, który swymi mądrymi, pamiętnymi rządami zasłużył sobie u swych poddanych francuskich na miano „Stanisława - Dobroczyńcy”. Jest tych manuskryptów spora księga, okładka ozdobiona herbami Polski, Litwy i Lotaryngji i zatytułowana „Rękopiśmienne dzieła s. p. króla Polski Stanisława I, większość spisana jego ręką”. Zostały one powierzone bibliotece w Nancy, która założył sam Stanisław Leszczyński, przez sekretarza jego gabinetu hr. de Solignac w dniu 2 kwietnia 1767 r. t. zn. w kilka miesięcy po śmierci króla - na zamku w Lunewille.

STARE IDEE.

Wśród pism króla Stanisława Leszczyńskiego znajduje się kilka rewelacyjnych dokumentów, świadczących, że już na 150 lat zgorą, przed naszą epoką, w umyśle króla kiełkowały te wszystkie idee, około których obraca się dziś polityka europejska, idee zapewnięcia ludzkości pokoju i utrzymania w ryzach narodów wojowniczych. Nie są to wcale mgliste mirzonki. Uwagi króla Stanisława Leszczyńskiego cechuje głęboka mądrość i realizm polityczny. Na stronie 188 zbioru tych listów i rękopisów szkicuje on formalnie cały plan Ligi Narodów i przewiduje to wszystko, co dziś razujemy sankcjami przeciw napastnikowi. Obawia się tylko jednego, jak sam pisze dosłownie: „Obawiam się tylko jednej rzeczy, a mianowicie, żeby nowość moich idei nie wydała się dziwną... Czy jednak ostatecznie wypadki na terenie naszej Ligi Narodów nie świadczą, że i dla dzisiejszego świata te idee pozostały nowością?”

Król Stanisław Leszczyński wychodzi z szlachetnego założenia, że „gdymy wzięli na rozum to nie może być nic okropniejszego na tym świecie, jak dostrzegać się sławy w wyniszczaniu się wzajemnym i szczęścia w nieszczęściu innych”. A jednak ludzie prowadzą wojny. POCO TO CZYNIĄ? „Jeśli prawda jest — pisze król — że zazwyczaj toczy się wojna, aby dojść do dobrego pokoju to czemu, gdy się ma pokój nie dążyć się do jego utrzymania wszelkimi możliwymi środkami?”

PRZECIW WOJNIE.

Następuje zdanie, które idealnie reasumuje dążenia powojennej polityki państw zwyciężczych, w szczególności Francji, Polski, Małej Ententy. „Jeśli wojna są koniecznością — pisze król — starajmy się przynajmniej znaleźć sposób na to, by uczynić jej fatalnymi dla tych, którzy nie walczą się wojną wywołaną. Być może wtedy nie mogąc prowadzić wojny bezkarnie, zdecydować się om na postawienie sąsiadów w spokoju i zostanie u siebie w domu”. Czyż słowa te nie są niezwykle aktualne, jakiby były dziś, a nie przed 150 laty? Prawdziwie są one w całości w odniesieniu do awanturowanego się i grożącego wojną odwetową sąsiada Polski i Francji, który tylko wtedy zostanie „u siebie w domu”, jeśli będzie czuł, że wojny bezkarnie nie da się prowadzić.

Aby nie dopuścić do wojny, a w razie jej wybuchu ukarać napastnika, trzeba uzbroić karzące ramie Sprawiedliwości. I oto król Stanisław Leszczyński przewiduje ni mniej ni więcej tylko stworzenie armii międzynarodowej, o której tyle się obecnie mówi w Genewie, pisząc te słowa: „Powróciłby się utworzyć w Europie korpus, bładący respekt i silniejszy od wszystkich innych aby utrzymać powszechny pokój za którym idzie dobrobyt wszystkich narodów”.

ARBITROWIE.

Nawet idea arbitrażu nie była obca królowi Leszczyńskiemu. Znajdujemy ją

Konferencje Rekolekcyjne dla Inteligencji

w kościele O.O. Jezuitów, ul. Podleśna 22 odbędzie się w tym roku w następującym porządku:

Konferencje dla Pań

poprowadzi O. E. Elter T. J., profesor uniwersytetu „Gregorianum” w Rzymie, od 27 marca — do 2 kwietnia.

Konferencje dla Panów

poprowadzi O. Superior Wład. Wantuchowski T. J., od 3 kwietnia do 6 kwietnia. Blizsze szczegóły ogłoszone będą z końcem miesiąca.

Bez „Kart Wstępu” — prywatnie dołączanych — wejście wykluczone!!!

w tych słowach: „Celem ustanowienia powszechnego i wiecznego pokoju ten związek powinien być, jako punkt główny, czuć w dobrej wierze nad tym co mogłoby wywołać nieporozumienia między władcami i zobowiązywałby tych, którzy wna to przystali, do zapobiegania wspólnie swego pośrednictwa

usług, aby polubownie załatwić wszystkie spory, a w razie uporu i niesłusznego preterzywu pomóc temu, kto znalazłby się w niebezpieczeństwie i nie mógłby się obronić”.

Przekonujemy się jeszcze raz, że nie nowego pod słońcem”. Te wszystkie troski naszej epoki o pokój, te wła-

nie problemy, które dziś stanowią przedmiot gorących dyskusji w Genewie były już tematem wielokrotnych rozmów króla - dobroczyńcy, za wyjątkiem samej idei rozbrojenia, o której Stanisław Leszczyński nie wspomina zupełnie.

Jubileusz starego grodu. Toruń w ciągu 700 lat istnienia.

W roku bieżącym przypada 700 rocznica powstania miasta Torunia. Przy tej okazji trzeba przypomnieć miłośnikom dziejów jednego z najstarszych miast polskich.

Około 1230 r. książę mazowiecki Konrad wystawił na lewym brzegu Wisły, we wsi Nieszawie, położonej naprzeciw Starego Torunia, obronny zamek, który wraz z wsią i przyległymi folwarkami podarował, przylwem wówczas do ziemi chełmińskiej na jego wezwanie krzyżakom. W 1231 r. krzyżacy usadowili się na prawym brzegu Wisły tam, gdzie dziś stoi Stary Toruń. Że już istniała tam jakaś stara osada, Toroniem zwana (u Mazurów „toronim” nazywano młodego niedźwiedzia), dowodzi okoliczność, że krzyżacy dla swej nowej osady przyjęli starą nazwę polską. Pod osłoną zamku powstało tu miasto, które wskutek częstych wylewów Wisły w 1236 r. przeniesione zostało w górę rzeki na dzisiejsze, wyżej położone miejsce. Osadnicy Starego Torunia przenieśli się do nowego miasta, a obok nich osiedli kolonisci z Saksonii i Westfalii. Pod wodzą Hermana Balk krzyżacy rozpoczęli niebawem walkę z Prusakami, zamieszkującymi ziemię chełmińską, a zdobywszy grody: Rogowo, Pizne i Chełmno stali się panami całej ziemi chełmińskiej.

Handel Torunia rozwijał się znakomicie przede wszystkim dzięki położeniu geograficznemu Koło Torunia bowiem stykały się Wielkopolska, Pomorze i Mazowsze. Stad wychodziły wozy kupieckie do Wrocławia i do Krakowa. Podejmowano również wyprawy aż na daleką Ruś. Do rozwoju i potęgi miasta przyczyniły się liczne przywileje handlowe, jak np. prawo składu we, nadane miastu przez w mistrza Winryka von Kniprode w 1365 r. Przywileje te zostały potwierdzone następnie przez królów polskich.

Najlichnieszą warstwą ludności miasta Torunia stanowili wówczas kramarze i rzemieślnicy. Trzy korporacje handlowe: 1) hurtowników, 2) kupców, 3) kapitanów okrętowych i właścicieli małych statków wiślanych — dzierżyły jedn. cały handel toruński w swym reku. Najważniejsi kupcy — hurtownicy sprawowali zarząd miasta, z pośród nich tylko wybierano rajców miejskich. Rada miejska z 12 rajców, wybieranych na całe życie, Rajcowie wybierali 4 burmistrzów, którzy kolejno po roku urzędowali. Rada miejska zarządzała materialnie miasto samowładnie, dzierżyła również sądownictwo niższe i wyższe, które zostało oddane miastu w 1365 r.

Już w 1356 r. znaliśmy mieszczan toruńskich w związku hanzeatyckim, do którego należeli aż do początku XVII w. Gdy w 1361 r. król duński Waldemar III chciał na hanzeatów nałożyć cło, wówczas Jan Kordelisz rajca toruński, dowodząc posilkami tego miasta w wojnie hanzeatów z królem duńskim. Pomimo napływu kolonistów nie mieckich, większość mieszkańców była narodowości polskiej. Wielu zamężnych kupców było Polakami. Z jednego z takich rodzin pochodził Kopernik.

W roku 1334 zawarli w Toruniu po słowie Kazimierza W. i króla węgierskiego Karola, zawieszenie broni z krzyżakami. Po pokoju kaliskim Kazimierz Wielki był zaproszony przez krzyżaków do Torunia, gdzie był hojnie i z przepychem przyjmowany.

W bitwie pod Grunwaldem oddział najmniejszych miast Torunia walczył pod wodzą burmistrza Albrachta Rothera po stronie krzyżackiej. W bitwie tej poległ komtur toruński Jan von Saven, a kilku toruńczyków dostało się do niewoli. Po bitwie grunwaldzkiej Toruń zgodził się na przyjęcie załogi polskiej, która mogła walczyć przeciw atakującym krzyżakom. Po pierwszym niekorzystnym pokoju toruńskim w 1411 r. miasto powróciło znowu pod panowanie krzyżackie. Wielki mistrz krzyżacki Henryk Reuss von Plauen, nie mogąc toruńczykom przebaczyć,

że się przechylił na polską stronę, siłą złożył z urzędu 7 rajców i mianował innych. Rada miejska sprzeciwiła się gwałceniu przywilejów i nanowemu złożonych z urzędu mianowała.

W ponowionej w 1422 r. wojnie z Zakonem miasto ucierniało znacznie od pożaru. W 1440 przystąpił Toruń do związku miast pruskich. W 1441 r. bawił w Toruniu król Władysław Jagiellończyk podejmowany uroczystie przez w mistrza Żkonu. W roku 1452 r. zjechał do Torunia Kazimierz Jagiellończyk król i burmistrz zaprzysięgli pokój wieczysty. Lecz już 4 lutego 1454 r. szlachta i miasto pruskie, nie mogąc znieść ucisku krzyżackiego, wypowiedziały Zakonowi posłuszeństwo i w dniu 7 tegoż miesiąca komtur toruński musiał związkowcom wydać swój zamek który został spalony. Tak więc gród, który krzyżacy najpierw na ziemiach polskich zbudowali pierwszy legł w gruzach. Natomiast królowie polscy starali się okazać miastu łaskę i ofiarność. W maju tego roku Kazimierz Jagiellończyk przybył do Torunia i nie tylko potwierdził, ale nawet rozszerzył przywileje miasta. (Nadał miastu prawo posiadania dóbr ziemskich). W czasie 13-letniej wojny krzyżacy niejednokrotnie starali się zdobyć Toruń, wreszcie 19 października 1466 r. zawarty został drugi pokój toruński, mocą którego Toruń pozostał w granicach Rzplitej, od której oderwany został dopiero w drugim rozbiore.

Toruń posiadał nie tylko znaczenie jako miasto handlowe, ale odgrywał również dużą rolę i pod względem strategicznym. W 1550 r. otwarto w Toruniu pierwszy stały most przez Wisłę, zamiast dawniejszego tyżwogowego. Był to wówczas jedyny stały most na Wiśle. W 1501 r. zmarł w Toruniu król Jan Olbracht, który przybył tam, aby odebrać hołd od nowego w. mistrza krzyżackiego, 1519 r. Zygmunt I przybywszy do Torunia, wypowiedział wojnę siostrzeńcowi swemu w. mistrzowi Albrechtowi, który mu odmawiał hołdu.

W 1576 r. odbył się w Toruniu Sejm, który miał uchwalić podatki na wojnę przeciw Gdańszczanom. Wówczas to, oburzony postępowaniem, posłów, Stefan Batory wypowiedział słynne swoje słowa: „że urojonym na łowym królem być nie myśl i nie ścierpi, aby nad nim panowano”.

W czasie najazdu Szwedów w 1629 r. oblegił miasto gen. szwedzki Wrangel. Szeptała załoga polska pod dowództwem Denhlofa, wsparta przez mieszczan toruńskich, nie tylko miasto obroniła, ale jeszcze zmusiła nieprzyjaciela do odwrotu. Pomimo ogromnych strat, jakie wówczas miasto odniosło, mogli jeszcze mieszczanie toruńscy pożyć jeszcze Władysławowi IV dużą sumę pieniędzy na wojnę ze Szwedami. W czasie drugiej wojny w 1655 r. miasto zdobyli Szwedzi, których wypędził dopiero w końcu 1658 r. Jan Kazimierz. Na pamiątkę tej wojny miasto wybito srebrne medale. W 1677 r. odwiedził Toruń król Jan Sobieski z rodziną i był przez miasto ucznie podejmowany.

Trzecia wojna szwedzka przyniosła Toruniowi wiele klęsk. W październiku 1702 r. przybył do miasta król August II i wprowadził załogę saską. Po wyjeździe króla wszystkie wojska z Prus zostały wycofane, jedynie Toruń miał się bronić przeciw najazdowi szwedzkiemu. Od maja do października 1703 roku trwało obleżenie Torunia i wreszcie miasto poddało się. Gen. szwedzki Stenbok ściągnął z miasta obronę kontrubucje. Długotrwałe obleżenie, przyczyniając miastu olbrzymie straty i nałożona kontrubucja, pod ciężki skarb miejski. Odtąd miasto przez długie lata nie mogło się podźwignąć z upadku, a gdy się podźwignęło, tuż nędy nie doszło do znaczenia, jakie posiadało przedtem. Wraz z upadkiem potęgi militarnej Rzplitej miasto kilkakrotnie dostawało się do rąk przechodzących przez terytorium Rzplitej wojsk rosyjskich.

Na mocy piątego traktatu rozbiorowego Toruń wraz z Gdańskiem miał zachować swoją samodzielność pod opieką Polski. Ale król pruski Fryderyk II, zagarnął większą część ziemi stanowiącej własność miast: Torunia. Pierwszy rozbiór Polski przewidywał do znacznego zużycia Torunia naskutek nałożonych przez zaborców wielkich celi na wwożone do miasta surowce. W 1793 r. dostał się Toruń na mocy drugiego traktatu rozbiorowego pod panowanie pruskie. Gdy atoli w dniu 7 kwietnia tego roku Prusacy do miasta się zbliżyli, rada miejska kozała zamknąć bramy miasta, tak, że Prusacy siłą miastem zawładnąć nie mogli. Po bitwie pod Jeną miasto zostało zajęte przez wojska pod dowództwem Neva i Dabrowskiego bez wielkiego oporu. W czasie odwrotu z wypraw rosyjskiej zamknął się w Toruniu nieliczny garnizon francuski, który dzielnie przez 3 miesiące stawiał czoła wojskom rosyjskim.

Mocą traktatów wiedeńskich Toruń, który od r. 1807-1815 należał do W. Ks. Warszawskiego, znowu wrócił pod panowanie pruskie.

Oswohobdzenie Pomorza przez wojska odrodzonej Rzplitej było również wyzwoleniem jego stolicy z pod stuletniej niewoli pruskiej.

Historie ciekawe.

WYKORZYSTANIE ENERGII SŁONECZNEJ.
W obserwatorium geofizycznym w Taszkencie (Sowiecka Azja Centralna) przeprowadzono z doskonałym wynikiem próby akumulowania energii słonecznej. Doświadczenia wykazały, że można przeciętnie w ciągu roku otrzymać w akumulatorach słonecznych na każdą metr kw. powierzchnię akumulatora 16 tys. metrów wody, nagrzanej do 100 stopni. Udoskonalono przytem tak dalece izolację akumulatorów, zabezpieczającą od rozpraszania się ciepła że nagrzana do 100 st. woda ostygła do temperatury powietrza dopiero po upływie roku. Rozpoczęte już zostało techniczne wykorzystanie energii słonecznej. W kuchni, łazienkach, wodociągach i innych urządzeniach obsługujących pracowników obserwatorium taszkentkiego, zastosowano wyłącznie wykorzystanie energii słonecznej. W Samarkandzie rozpoczęte zostały próby przemiany energii słonecznej na energię elektryczną.

RADJO W SZKOLACH HISZPAŃSKICH.
Hiszpański minister oświaty poświęca dużą uwagę wprowadzeniu radjofonu w szkole; do momentu już 25.000 aparatów detektorowych dla szkół powszechnych; dla szkół położonych w północnej, gorzejszej ilości kraj zamówiło 400 aparatów odbiorczych lampowych.

CHORE DOMY.
Pod wpływem gazów, rozpylnionych kwasów i innych czynników unoszących się w powietrzu Paryża, wiele gmachów stolicy nadsekwańskiej podlega poważnym uszkodzeniom fasady. Ściany takich gmachów stają się porowate, wierzchnia warstwa ich stopniowo ściera się, tynk kamień kruszeje i opada.

Niedawno wielka opera podlegała gruntownemu remontowi, gdyż na fasadzie jej „choreba” poczyniła wielkie spustoszenia. Niektóre posągi, a w ich łebie słynna grupa Carpeaux „Taniec”, trzeba było zastąpić nowymi odlewami, tak były zniszczone. W ostatnich czasach komisja architektoniczna sformuła „chorobę” nowych gmachów: kościół St. Roche, St. Eustache, St. Paul St. Louis en Ile, a także muzeum Carnavalet uległy schorzeniu.

Zalecana przez lekarzy świata całego w przypadkach PRZEZIĘBIENIA, GRYPY, KASZLU — CHRYPKI, ZAPALENIA OSKRZELI **Sirolina „Roche”** znacznie staniąta. CENA DETALICZNA ZA FLAKON ZAMIAST ŻŁ 6.50 TYLKO ŻŁ 4.90

Selektywność odbiornika i jej rola w odbiorze radiowym.

Sezon zimowy jest porą najlepszą odbioru radiowego. Poza potężnymi stacjami, słyszimy szereg drobnych w naszych głośnikach lub słuchawkach. Niestety, w większości odbiorników, szczególnie starszej konstrukcji, staje się odzywają się równocześnie, czyli jak to nazywamy — „przebijają”. Przyczyną tego jest niedostateczna selektywność odbiornika — niedostatecznie wydzielenie poszczególnej fali. Możemy temu zaradzić, usuwając niektóre braki w konstrukcji odbiornika, w pierwszej linii zastosowując w jak najszerzych granicach ekranowanie. Ekranowanie — w sensie radiowym — polega na otoczeniu pewnej części odbiornika metalową zamkniętą osłoną, zrobioną z blachy aluminiowej, miedzianej, a z ich braku ze zwiększającej blachy cynkowej. W zależności od swego przeznaczenia, ekrany takie wyrabiane są w formie cylindrów, bardzo często osadzanych na normalnych podstawkach lampowych. Ma to tę dogodność, że łatwo taki cylinder osadzić w aparacie, a nóżki zużytkować do odprowadzeń cewkowych lub innych.

Jaka rolę odgrywa takie ekranowanie?

Przedewszystkiem ustają w takim zaakranowanym odbiorniku wycia i piski pochodzące z różnych sprzętów, to jest wzajemnych wpływów jednych cewek na drugie. Poza tem w każdym starszym odbiorniku bez ekranowania cewka antenowa jest już siedliskiem odbiorników różnych stacyj niewyodrębnionych. Zaekranowanie usunie to w znacznym stopniu, a tem samem zwiększy selekcję, gdyż dalszemu wzmocnieniu ulegnie głównie stacja pożądana. Przy ekranowaniu trzeba uważać, by cylinder ekranujący był o 2,5 cm. dłuższy od cewki i o 1,5 cm. szerszym, a wszelkie przejścia drutem do następnych członów odbiornika powinny być częściowo zrobione kabełkiem ekranowanym. Dotyczy

to szczególnie małych aparatów, gdzie brak większej ilości obwodów strojowych trzeba zastąpić staranną i celową konstrukcją. Ekrany muszą być uziemione.

Poza cewkami ekranujemy obecnie kondensatory obrotowe. Nie wpływa to na selektywność aparatu, lecz na jego wewnętrzne uspokojenie, usuwając niepożądane gwizdy i wycia.

Lampy również powinny być pokryte metalową powłoką. Przedewszystkiem lampa detektorowa niezależnie od układu w jakim pracuje i sposobu zasilania. Zwiększa to selektywność i zmniejsza wrażliwość na przyjmowanie wszelkich zakłóceń zewnętrznych.

W małych odbiornikach dobra reakcja przy zastosowaniu eliminatora daje dobre rezultaty odłumniając obwody strojone. W niektórych aparatach po usterkach reakcji trzeba było zastosować aż dwa dodatkowe obwody, by otrzymać uprzednią selekcję.

W wielu wypadkach radykalnie pomaga zastosowanie filtru wstępnego, lecz konstrukcja takiego filtru jest skomplikowana i wymaga dużego doświadczenia.

OZORKÓW

W kioskach gazetowych A. Czuparskiej w Rynku oraz przy ul. Łęczyckiej można zamówić prenumeratę pism oraz przyjmowane są ogłoszenia do pism krajowych i zagranicznych

EXPRESS HANDLOWY

Waluta a złoto.

Papierowe teorie likwidacji kryzysu światowego.

(ex) Jakkolwiek złoto uważane jest za najlepszy podkład walutowy a powrót do złota uważany jest za pierwszy krok do likwidacji kryzysu światowego, przecież w rzeczywistości do pozostać tylko na papierze. W tych dniach, Danja, która przez całą wojnę i po wojnie utrzymała walutę złotą, nie chce się wyrzekać i dostosowuje kurs swej papierowej korony duńskiej do kursu angielskiego funta.

Rozpatrując sytuację walutową i kwestię walutowe w ogóle (pomijając Chiny, gdzie ogólnie niema regularnej waluty i Związek Sowietów, gdzie panuje inflacja), zauważamy następujący obraz:

Największą grupę stanowią państwa czysto papierowym obiegiem pieniężnym. Waluty wszystkich tych państw nie mają nic wspólnego ze złotem a przecież ich kurs jest stosunkowo ustabilizowany. Najbardziej stały jest obecnie funt angielski i waluty, które z funtem są ściśle związane, jak skandynawska, australijska, japońska itd.

Do drugiej grupy należą państwa, których waluty zachowały związek ze złotem, ale nie mają faktycznego obiegu złotowego, ponieważ albo ograniczyły wymianę banknotów na złoto, albo zakazały wolny ruch waluty i dewiza.

Wreszcie najmniejszą grupą, która zachowała faktyczną walutę złotą jest grupa państw, której należą: Francja, Belgia, Szwajcaria, Holandia i Stany Zjednoczone.

Pierwsza grupa nie ma w zasadzie kurzu walut a większość państw, które waluty za przykładem Anglii, wyekskuzji się do standardu, postąpiły tak w mniemaniu, że spadek kursu ożywi ich handel za granicą i ulży wewnętrznie gospodarstwu. I kiedy w pierwszej chwili zdawało się, że mniemanie to zostało uskutecznione, wobec tego, że za przykładem Anglii poszło więcej jej kontrahentów, w zgodnieniu to stały się iluzorycznymi. Zarum wyplaty międzynarodowe przy istnieniu papierowych walut i niestabilizowanych kursów międzynarodowych są niewyobrażalnie utrudnione.

Ale i w drugiej grupie, która nie miała nie tylko do ograniczenia dowozu i wywozu złota, ale i do regulacji handlu dewizami, dają się zauważyć wielkie trudności, tak w wyplatach międzynarodowych, jak w kontroli kursów. Np. z państw środkowo-europejskich i bałkańskich tylko kursy walut czeskosłowackiej, niemieckiej i polskiej są ustalone i pewne oraz odpowiadają paritetowi złota. W reszcie państw środkowo-europejskich i bałkańskich istnieje dysyzja pomiędzy jej oficjalnym kursem złotym i faktycznym notowaniem. Jako przykład wystarczy przytoczyć, że dysyzja szylingów austriackich wynosi w przybliżeniu 20 proc. a węgierskiego pengó nawet 37 proc. Znaczną dysyzję wykazuje również bulgarski lew, rumuński lei i japoński jena. Zjawisko to, powstałe przez zbytnią reglamentację handlu dewizowego, może być zlikwidowane tylko zramem z przewróceniem pewnej swobody w wyplat zagranicznych i handlu walutowego.

Sytuacja państw, które zachowały złoty bieg staje się niekorzystna, a to dlatego, że paritet złota jest przyczyną drożyzny.

Dyrektor finansowy dr. Kugel opuścił Zjednoczone Zakłady Scheiblera i Grohmana.

(ex) Jak się dowiadujemy, Zarząd Zjednoczonych Zakładów K. Scheiblera i L. Grohmana w Łodzi, zwolnił w początkach bieżącego miesiąca dyrektora wydziału finansowego dr. Kugla.

Zwolnienie to nastąpiło w związku z

Odpowiedzialność za wymierzanie podatków.

Przed wydaniem nowego okólnika Min. Skarbu

W dniach najbliższych ukaza się dwa okólniki Ministerstwa Skarbu, związane uchwałami zjazdu prezesów Izb Skarbowych.

Jeden okólnik mówi o odpowiedzialności władz za niedokładne wymierzanie podatków przyczem odpowiedzialność będzie zachodzić w wypadku, gdy płatnik odwoła się do najwyższego trybunału i sprawę wygra.

Problem scalenia podatku przemysłowego od włókiennictwa na terenie Warszawy.

(ex) W dniu 3 bm. wyjechała do Warszawy do p. ministra Zawadzkiego delegacja tutejszego przemysłu włókienniczego w osobach: dr. Juliusza Borneta, prezesa obrotu Geyera, dyr. Heynanta, Jasznińskiego, dyr. Piwłowskiego, dr. Sarda i dyr. Władysława Szedłafskiego na audyencję w sprawie projektu scalenia podatku przemysłowego od włókiennictwa.

W Ameryce dlatego coraz częściej odzywa się głosy, domagające się albo wstrzymania wymiany dolarów na złoto na pewien czas, albo jego dewaluacji z tym, że stałby się walutą tańszą. Niektóre kółka amerykańskie przypuszczają, że w ten sposób oznaczy ożywić ruch gospodarczy w Stanach Zjednoczonych.

Wszystko co powyżej powiedziano wskazuje na to, że w światowej walucie gospodarczej nie czyni się nie dla powrotu do waluty złotej. Przeciwnie, kwestja walut staje się coraz to bardziej skomplikowana.

Dr. N. Z.

Wielki spadek obrotów.

Jak wymierzany będzie podatek obrotowy.

W branży bawełnianej obroty spadły o 30 proc. w roku 1932.

W związku z wymiarami podatku obrotowego za rok 1932, aktualną staje się sprawa z uwagi na wymiar dla przedsiębiorstw nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych wysokości obrotów za rok 1932 w porównaniu z rokiem 1931.

Zaznaczyć należy, iż w ciągu ostatnich lat obroty w poszczególnych branżach ulegają stalemu kurczeniu.

I tak w roku 1932 w porównaniu z rokiem 1931, w branży bawełnianej spa-

dek obrotów dochodził do 30 procent. Podobnie kształtowała się sytuacja w branży wełnianej i półwełnianej. — W branży chustek manipulowanych spadek obrotów w porównaniu w rokiem 1931 wyniósł w roku 1932 blisko 30 procent. W branży kleiderstoffów spadek ten oscylował w granicach od 25 do 30 procent, w branży chustek fantazyjnych w granicach od 20 do 25 procent, w branży jedwabiu sztucznego — w granicach od 20 do 25 procent, najpoważ-

niej jednak zmniejszyły się obroty w branży jedwabiu naturalnego, dochodziły one bowiem do 40 procent obrotów z roku 1931.

Jest rzeczą pierwszorzędnej wagi, aby komisje szacunkowe brały pod uwagę powyższy spadek obrotów przy wymiarach podatku obrotowego celem uniknięcia nieprawidłowym rzeczywistemu przebiegowi wypadkom szacunku

Nowiny gospodarcze.

Zwyczaj dyskonta w Stanach Zjednoczonych na 3,5 proc.

Konferencja w sprawie kredytów dla kupiectwa.

Jak się dowiadujemy w ostatniej chwili, Federal Reserve Bank w Nowym Jorku podwyższył stopę procentową z 2 i pół proc. na 3 i pół proc. Podwyżka ta stoi w związku z katastrofalnym zaostreniem kryzysu bankowego, o czym donosimy szczegółowo w numerze dzisiejszym na innym miejscu.

Jak już donosiliśmy 6 bm. odbędzie się w Min. Skarbu posiedzenie podkomisji do spraw kredytów kupieckich, wyłonionej przez komisję handlową. W obradach wezmą udział przedstawiciele Min. Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz naczelnych zrzeszeń kupieckich. Konferencja ma ustalić źródła możliwych obecnie do uzyskania kredytów dla kupiectwa krótko i średnio terminowych. Sfery kupieckie proponują wzmocnienie kredytów udzielonych w swoim czasie kupiectwu przez Państwową Kasę Oszczędności. Kredyty te, oprocentowane w wysokości 10 proc. rocznie i udzielane na przeciąg dwóch i pół lat, były uruchomione w okresie roku 1927 i 1928 w ogólnym sumie kilkunastu milionów złotych i zostały już całkowicie pokryte przez kredyty obciorów.

PANIKA W CHICAGO.

Giełda zbożowa w Chicago dostarcza pouczającego przykładu na temat wpływu irracjonalnych czynników na kształtowanie się cen.

Przypatrzmy się przebiegowi wypadków. Jeszcze w końcu ubiegłego tygodnia, kiedy amerykański rynek efektów znalazł się już pod całkowitym wpływem ogólnej kryzysu bankowego, rynek zbożowy, szczególnie zaś giełda w Chicago, trzymał się mocno. Nastrój panował optymistyczny

przeprowadzoną reorganizacją w dyrekcji i likwidacją stanowiska dyr. finansowego. Jednocześnie dowiadujemy się, że dr. Kugel powraca do swej poprzedniej działalności w dziedzinie bankowej.

Zwolnienie to nastąpiło w związku z

wiele głosów prorokowało znaczną hauserę na dni najbliższe.

Jedynym bowiem czynnikiem, mogącym wpływać na spadek, była wyprzedająca akcja Federal Farm Boardu, który starał się wykonać przyjęte zobowiązania

Ale przeciwko temu znikłowemu opiników grały liczne zwykłe. Liczono, że ucieczka depozytów z banków, oraz zbawa przed spadkiem kursu dolara — skierują strumień złota na giełdę towarową. Wśród towarów zaś najbardziej zachęcająco przed-tawiała się pszenica, gdyż właśnie nadeszły komunikaty z południowych Stanów, stwierdzające, iż stan zasiewów jest znacznie gorszy, niż w roku zeszłym i że należy spodziewać się mniejszych plonów. Ponieważ już rok temu był na południu Stanów Zjednoczonych rokiem zdecydowanego nieurodzaju, nie można dziwić się, że wzmiankowane komunikaty zostały przyjęte jako zwastany bliskiej hausery.

Tak przedstawiała się sytuacja i jej rozumowo przesłanki.

Tymczasem rezultat jest wręcz odmienny, niż się spodziewano, gdyż rozpoczął się gwałtowny spadek cen, przyczem tendencja znikłowa trwa od szeregu dni zupełnie niecydowanie.

UKŁAD POLSKO - AUSTRIACKI.

Dn. 1 bm. parafowano w Wiedniu układ preferencyjny polsko-austriacki.

Rynek przędzy bawełnianej w Łodzi.

Wzrost zapotrzebowania na gotowe tkaniny.

Ceny przędzy bawełnianej za 1 kg w centach amerykańskich kształtowały się na tutejszym rynku w dniach ostatnich następująco:

nr. 8 Mule I — 31, nr. 8 Mule II — 29, nr. 10 Mule I — 32, nr. 10 Mule II — 30, nr. 8 Mule I — 33, nr. 12 Mule II — 34,5, nr. 5 Water — 26, nr. 16 pojedynczy 34,5, nr. 20 pojedynczy — 34,5 nr. 20 pojedynczy — 36,5 nr. 24 pojedynczy 38,5 nr. 26 pojedynczy — 40,5 nr. 32 pojedynczy — 46,5, nr. 32 podwójny — 53,5 nr. 20 podwójny — 43, nr. 24 podwójny 45, nr. 40 podwójny z bawełny egipskiej — 64.

Przedzą trykotażowa, nr. 20 z bawełny amerykańskiej — 37, nr. 20 z bawełny egipskiej — 43, nr. 24 z bawełny amerykańskiej 39, nr. 24 z bawełny egipskiej 45, nr. 32 z bawełny amerykańskiej warkopsy — 47, nr. 32 z bawełny egipskiej warkopsy 53, nr. 20 Jape 37.

Ceny pinkopsów kształtowały się o 1 cent taniej.

Sytuacja ogólna na tutejszym rynku przędzy, bawełnianej w dniach ostatnich uległa pewnemu polepszeniu. W związku ze wzmożeniem zapotrzebowaniem klientów na rynku gotowych tkanin bawełnianych, poprostu na przędzę wzrósł, co spowodowało pewne zmniejszenie się zapasów na rynku.

Ceny przędzy bawełnianej, jak narazie kształtują się jeszcze pod znakiem tendencji mniej-więcej utrzymanej, wobec jednakże bardzo poważnej zwyżki bawełny, która w ciągu trzech ostatnich dni doszła do 35 punktów, spodziewana jest zwyżka cen przędzy, co tembardziej winno spowodować zwiększenie się popytu, odbiorcy bowiem, zechcą zaopatrzyć się w przędzę wcześniej, przed ewentualną zwyżką cen. Warunki pokrycia traktowane są w branży tej w dalszym ciągu indywidualnie w za-

Na zegarze konjunktur. Zatwierdzenie układu z wierzycielami. Z Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego.

Szymonowi Lewenbergowi, prowadzącemu w Opatkowiu przedsiębiorstwo sprzedaży narzędzi rolniczych, lamp i przedmiotów domowego użytku, naskutkiem wniosku firmy wierzycielki Powożenie Towarzystwo Elektryczne A. E. G., ogłoszono upadłość z oddaniem Lewenberga pod dozór policji. Syndykiem mianowano adwokata Sztraucha.

Następnie również naskutek wniosku firmy wierzycielki A. E. G., ze względu na ukrycie przez Lewenberga majątku, Sąd zastosował w stosunku do niego

przymus osobisty, osadzając go w areszcie dla dłużników. W tych warunkach niemożliwe było zakończenie upadłości, wobec czego naskutek podania pełnomocnika Lewenberga oraz po zbadaniu całego szeregu świadków, Sąd zwolnił z aresztu Lewenberga.

Na zebraniu wierzycieli w dniu 14-ym lutego r. b. pełnomocnik upadłego zaproponował układ w stosunku 15% płatnych w trzech równych ratach rocznych przyczem pierwsza rata płatna będzie po upływie roku od daty uprawomocnienia się wyroku zatwierdzającego układ. Za powyższym układem wypowiedzieli się jednogłośnie wszyscy obecni wierzyciele, a zatem układ został zawarty i przedstawiony Sądowi do zatwierdzenia.

Sąd na ostatnim posiedzeniu układ powyższy zatwierdził. niewypłacalność Lewenberga uznał za usprawiedliwioną i zakwalifikował go do przywrócenia mu części kupieckiej.

Wobec powyższego pierwsza rata układu — w wysokości 5% — staje się płatną w dniu 3 kwietnia 1934 r.

MLEKO
CZEKOŁADĘ ODZYWCZĄ
poleca
A. PIASECKI S. A. Kraków.

ODCZYT KAROLA WINKLERA.
Dnia 11 b. m. o godzinie 20 w Instytucie Propagandy Sztuki (park im. Sienkiewicza) wygłosił znany krytyk warszawski i teoretyk sztuki p. Konrad Winkler odczyt p. t. „Drogi i manowce warszawskiej krytyki artystycznej”. Prelekcja ta ze względu na nader aktualny temat, jak i na osobę prelegenta, jednego z czołowych bojowników polskiego modernizmu — budzi w sferach kulturalnych naszego miasta łatwo zrozumiałe zainteresowanie.

Ruch wydawniczy.

„Naokoło Świata” zeszyt lutowy (Nr 106) zawiera mnóstwo żywych, do wyczerpania feljtonów, opowiadań obficie ilustrowanych (zdjęciami i rysunkami) „Brewiarz dla kawalerów”, „Wieszomonia”, „Panoptikum”, — oto kilka zabawnych tematów. Ciekawe wiadomości przynosi artykuł o „Zwierzętach przed sądem”, przyczem dowiadujemy się o dziwnych praktykach średniowiecza. W „Zyciu szarem i życiu z bajki” autor zastanawia się na czym polega siła atrakcyjna kina. Humor reprezentuje opowiadanie „Jak Bebuś szedł na bal”, „Śledztwo” oraz „Afryka w wyobraźni kobiety”, (rys. M. Walentyńczyk). Wywiad z Juliuszem Kadenem-Bandrowskim „Nad książką”, Jarosława Janowskiego, „Przed stawieniem pasyjnemu na Riwierze”, oto częściowa zawartość zeszytu. Numer uzupełniają liczne rozrywki umysłowe oraz rozwiązanie krzyżówek z nagrodami.

Z RADY GRODZKIEJ BBWR.

Sprawa karteli wywołana w ostatnich czasach w łonie wszystkich partij politycznych oraz na terenie Sejmu namietne dyskusje. Sprawa ta jest jeszcze ciągle aktualna.

Staraniem Rady Grodzkiej BBWR wygłoszono 11-ej w sali kina Stylowy przy ul. Kilińskiego 123 na powyższy temat dłuższe przemówienie znany działacz społeczny p. Hipolit Ludwik Piłkowski, oświetlając wszechstronnie to żywotne zagadnienie.

5% Kolejowa	39.00
4% Dolarowa	56.75
7% Stabilizacyjna	57.75 — 57.50
10% Kolejowa	104.00
4½% Ziemskie złotowe	37.75 — 38.00
8% m. Warszawy	43.25

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano:

Dolary	8.89 — 8.88.75
3% Budowlana	44.00 — 43.80
4% Dolarowa	56.50 — 56.25
4% Inwestycyjna	106.00 — 105.50
7% Stabilizacyjna	57.50 — 57.00
Bank Polski	76.00 — 75.50

Sytuacja wyczekująca.

GIEŁDA BAWELNIANA.

Brema: marzec — 6.90, maj — 7.02, lipiec — 7.16, październik — 7.33, grudzień — 7.44, styczeń — 7.48.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Zyto, cena transakcyjna, obroty 1675 tonn — zł. 18.00.

Ceny transakcyjne:

Pszenica 31.50 — 32.50 moka pszenna 49.50 — 51.50. Reszta notowań bez zmiany. Usnóbienie ogólne spokojne.

GIEŁDA WARSZAWSKA
z dnia 4-go marca.

Waluty:

Belgia	125.15
Holandia	360.30
Londyn	30.68 — 30.67
Paryz	35.12
Szwajcaria	174.20
Włochy	45.60
Berlin	211.40

Akcje:

Bank Polski	77.50 — 77.75
Starachowice	9.75 — 10.00

Papiery państwowe i listy zastawne:

3% Budowlana	44.35 — 44.50
4% Inwestycyjna	105.75

Morzem po słońce Afryki.

Sewilla, Casablanca, Lizbona, Cordoba, Malaga, Grenada.

Wycieczka polskim okrętem od dn. 3. IV. do 27. IV. 33 r.

Bez paszportów zagranicznych i wiz.

Informacje i zapisy w P. B. P. „ORBIS”, Łódź, ul. PIOTRKOWSKA Nr. 65 (vis à vis Grand-Hotelu) i ul. Nowomiejska Nr. 2. Tel. 101.01.

AMERYKA.

Światowa wystawa w CHICAGO 1. VI. — 1. XI. 33 r.

Wycieczki okrętami: Polonia, Pułaski, Kościuszko, Bremen, Europa, Manhattan, Washington, President Roosevelt, President Harding, Rex, Vulcania, Paris, Lafayette i inn.

Luksus. Komfort. Wygoda.

Tel. 101.01.

Skład sukna i KORTÓW

J. MILGROM i SKA OGRODOWA 1

telefon 242-52

poleca na nadchodzący sezon bogaty wybór pierwszorzędnych materiałów męskich i damskich. Najnowsze desenie z fabryk bielskich, tomaszowskich i innych

CENY ZASTOSOWANE DO OBECNYCH WARUNKÓW!

„GONG”

Najtańszy i najweselszy Teatr Rewii
Al. 1 Maja Nr. 2 (róg Wólczaniekiej)

Dziś w niedzielę dnia 5 marca i dni następnym ciesząc się niesiabnącym powodzeniem przebojowa rewija

„KOTY W MARCU”

Udział biorą: Irena Grywiczówna, Gosia Negro, Lena Szulka, Władysław Janicki, Aleksander Gronowski, Wacław Sowiński, Leo Ledski, znakomity duet tanaszków oraz balet i duet taneczny Louissioff, Kierownik artystyczny Władysław Janicki, Kierownik literacki Marek Marfog. Początek o godz. 5.30. W dni powsz. o godz. 7.30. Ceny miejsc kryzysowe od 50 groszy do 1.75 zł włącznie z szotnią.

WIOSNA SIĘ ZBLIŻA!
CZAS POMYŚLEĆ O SADZIE, PARKU I OGRÓDKU.
 ŻĄDAJCIE ILUSTROWANEGO CENNIKA
Drzew i krzewów owocowych, ozdobnych, bylin
firmy SZKÓŁKI PODZAMECKIE
 poczta MACIEJOWICE, woj. lubelskie.
CENY NISKIE!

BERLITZ'A
 METODA IX rok szkolny
 Pod kier. dyr. Mr. A. KENLEY'a
NOWE KURSY
 Angielskiego Francuskiego
 Niemieckiego Włoskiego
 rozpoczęły się dnia 1 marca
NAUCZYCIELOWIE CUZOZIEMCY
 Zapisy przyjmie kancelaria od 10-1/2 i 4-10 w
TYLKO 39 PIOTRKOWSKA 39
 front. II p. tel 153 51

WZOREM AMERYKI
RADJO - SERVICEMAN-NAPRAWIACZ
 Długoletni kierownik techniczny firmy „NATAWIS” i wykładowca na kursach Ł. T. K. T.
ERWIN RUPF Łódź, Kilińskiego 92, m. 15
 Te. 142-20.
 Zjawi się na każde wezwanie, aby zbadać sprawność radioobornika.

Obwieszczenie o licytacji.
 11 Urząd Skarbowy w Łodzi w myśl § 83 Rozp. Rady Minist. z dnia 25 VI. 1932 r. o postępowaniu egzek. władz skar. Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580; podaje do ogół. jej wiadomości, że w dniu 7 marca 1933 r. o godz. 10 rano przy ul. Piotrkowskiej 27 odbędzie się sprzedaż ruchomości, składających się z wina i miodu oszacowanych na ogólną sumę 5-0 zł.
 Zajęte przedmioty można oglądać na miejscu w dniu licytacji od godz. 10 rano.
 Kierownik Urzędu: (-) Henneberg
 Inspektor Skarbowy.

Ogłoszenie.
 Syndyk tymczasowy masy upadłości Adolfa Bankiera przy ul. Piotrkowskiej 82, w wykonaniu zlecenia Sądu z dnia 25 listopada 1932 r., zawiadamia wierzycieli powyższej upadłości, że sprawa wierzycieli odbędzie się w dniu 18 marca b. r., o godzinie 1., w sali III Wydziału Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi, plac Dąbrowskiego 5. Wierzyciele, którzy sprawzeń nie dokonają, nie będą należeli do mających nastąpić podziałów funduszu masy upadłości.
 Jednocześnie w tym terminie o godzinie 13-iej w tym lokalu odbędzie się ostateczne zebranie wierzycieli, których należności zostaną sprawdzone i przyjęte do masy upadłości, celem zawarcia układu. Względnie kontraktu związkowego i wyboru Syndyka ostatecznego.
 Syndyk tymczasowy
Leon Roitband.

URODĘ KOBIECĄ
 Konserwuje odświeża wytw. MAQUILLAGE.
 Specjalna metoda na odłuszczenie udoskonalone farbowanie włosów.
Pierwszorzędny Gabinet Kosmetyczny „COLETTE”
 D-rowej Dzierżyńskiej
 Dypl. absolwentka i praktykantka najsl. Institut de „BEAUTE” w Paryżu
Kopernika 21, m. 6, tel. 123-83 Dojazd tramw. 5, 9, 6, 8, 16

IZYŁDZIKI FIRMOWE
 DO MASZYN APARATOWI I P. W. MOJADZIU
 WYKONANY R. BORKENHAGEN
ŁÓDŹ, Piotrkowska 100.

MATRYMONIALNE
 WIDOWIEC na stanowisku katoliku i silie wieku pragnie tą drogą poznać cel matrymonialnym przystojną, inteligentną, posażną wdowę bezdzietną lub pannę do lat 40. Dyskrekcja siowem honoru zapewniona. Oferty oka zjelelowi kwitu Nr. 8.
KTO CHCEJ, z poważnie myślących zawrzeć odpowiednią znajomość w celu matrymonialnym, tylko tym nadal polecam moje od dawna już znane jako solidne dyskretne i skuteczne pośrednictwo. Dla pań w poniedziałki, czwartki i soboty od 6-9 wiecz. Pośrodek. Sienkiewicza 79, m. 28.
SWATKA skutecznie tylko w bogatych sferach ul. Dowborczyków 83, m. 3, II podwórce, parter, A. Bartzakowa.
Z BRAKU towarzystwa odnajmę sa motnej pani umebłowany pokój z kuchnią i wygodami tanio. Oferty do „Kurjera” sub. „Samotny”.
POSREDNICTWO matrymonialne, so lidne obszerne znajomości tylko w lepszych sferach Pomorska 23, m. 11, lewa oficyna, I wejście, III piętro. Od g. 1-8.

RÓZNE
 Unieważnia się wekt. aa Zi. 84., platy 31 Maja 1933 r. — wystawiony przez Firmę J. Galska — skl apteczny Łódź — Cegielińska 10. — Posiadaczka proszę o zwrot takowego. — St. Romanowski — Łódź, Piotrkowska 259.
Piekarnia nowo koncepcjonowana z kompletnym urządzeniem, na dogodnych warunkach zaraz do wydzierżawienia. Wiadomość: Prusa 3, u Rządcy, od godz. 2-3-cie.
Do wydzierżawienia i morga ziemi ornej przy ul. Tkackiej. Wiadomość: Orla 3, miesz. 7.
BRUNET po trzydziestce, brzydki pod każdym względem, wykształcony, bogaty jak św. turecki, zawrze znajomość z panją, któraby była przeciwieństwem mego ja. Zgl. „Kurjer”, „Los”.
SPÓLNIAK do poważnego przedsiębiorstwa agenturwego bez delerederę z kapitałem zł. 8,000 poszukiwany. — Współpraca konieczna. Oferty sub. „Egzystencja 27” do Adm. „Kurjera Łódzkiego”.
OKAZJA Kowale! kuźnia do wynajęcia, byt zapewniony, ul. 6-go Sierpnia 12, mlecarnia.

ZAGUBIONE DOKUMENTY
 Zgubiłem pozwolenie na broń z portfelem przypuszczalnie na poczcie. Upraszam się o zwrot za wynagrodzeniem. Adres Kilińskiego 197 do wiadri.

Ratujcie zdrowie!
 Najistotniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75% chorób powstaje z powodu obstrukcji.
 Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób — zanieczyszcza krew i tworzy zią przemienną materji.
Stynne od 50 lat w całym świecie ZIOŁA Z GÓR HARCUD-RA LAUERA
 jak to stwierdził prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla odzrodzenia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.
 Ziola z gór Harcu Ora Lauera usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamień żółciowy, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.
 Ziola z gór Harcu Ora Lauera zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złot. medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach.
 Wysługę podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych. Cena 1 pudełko 1,50 zł., podwójne pudełko 2,50 zł.
 Sprzedaw. w aptekach i składach aptecznych.

LEŻY W WASZYM
 powiększy znacznie sfery kupujących.
 Osiągniecie to tylko, dzięki celowej reklamie, przeprowadzonej przez **AKWIZYJCJĘ OGŁOSZEN**
FUCHS'a
 Piotrkowska 50
 tel. 121-56

PODZIĘKOWANIE chiromantce-fizjognomistce. Pomorska 85, m. 36 za przeprowadzenie spełnioną, że w ciągu dwóch lat cztery zmiany, wygrany proces i ustalenie. Zielonka pod Warszawą dom Zielińskiej.

Fabryka lamp
Sz. P. Szmalewicz
 Łódź, Południowa 8,
 Telefona 164-39.
 poleca **lampy** najnowszych modeli, również wykonuje według rysunków Sz. Klijenteli
Na żądanie dogodne warunki spłaty

5000 złotych potrzebuje, zabezpieczenie hipoteczne. Chłodna 11 (gospodarz).

MEBLE wszelkiego rodzaju poleca po ninijszych cenach
Zakład Stolarski ST. RATAJCZYK
 Łódź, Nawrot 34.
 Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie faenu wchodzące.

ŁODA inteligentna żydówka zapora na starszego pana chrześcijanina. Zgl. sub. „Dyskrekcja — rzecz honoru” do admin.

MEBLE wszelkiego rodzaju poleca po ninijszych cenach
Zakład Stolarski ST. RATAJCZYK
 Łódź, Nawrot 34.
 Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie faenu wchodzące.

Drzewa i krzewy, winorośle, róże, dalie, bzy, byliny, szparagi
 polece po niższych cenach **Szkoła Ogrodnicza w Koźminie.**
 Cennik bezpłatnie.

Poradnia pedologiczna
Dr. med. W. Spectorowej
 Piotrkowska 224, tel. 188-03
 Porada w wychowaniu dzieci nerwowych i trudnych do kierowania. Porada dla młodzieży w wieku dojrzewania. Badania lekarskie i psychologiczne. Poradnia otwarta w poniedziałki, środy i piątki od 12-2 pp. W piątki udzielane porad, ex pialnych dla dzieci bezrobotnych.

ZJEDNOCZONE ZAKŁADY WŁÓKIENNICZE K. SCHEIBLERA i L. GROHMANA SP. AKC. W ŁODZI.

Zakłady wyrabiają tkaniny bawełniane wszelkiego rodzaju:

krośniaki, madapolamy, nansuki, prześcieradła, batysty, obrusy, ręczniki, chustki do nosa, chustki na głowę, płócenka kolorowe, drukowane, satyny farbowane i drukowane, kołdry deseniowe i gładkie, popeliny koszulowe, flanele farbowane i kolorowo tkane i drukowane, materiały pościelowe, podszewkowe, meblowe, tkaniny półjedwane i t. p.

Składy własne: ŁÓDŹ, WARSZAWA, LUBLIN, KRAKÓW — KATOWICE, LWÓW, POZNAŃ, BYDGOSZCZ, WILNO, BRZEŚĆ n. BUGIEM.

UWAGA! POSIADACZE LOSÓW (papierów wartościowych)
DOLAROWEK, BUDOWLANYCH I INWESTYCYJNYCH (premiówek)
Za minimalną roczną opłatą kontrolujemy podane nam numery bezpośrednio przy każdym ciągnięciu w WARSZAWIE. O wygranej zawiadamiamy jeszcze w dniu ciągnięcia telegraficznie. Upraszamy o podanie nam we własnym interesie niezwłocznie dokładnego adresu tel. do otrzymania bezpłatnego wyciągu wylosowanego.
Główna Centralna Kontrola losów i papierów wartościowych
sp. z o. o. WARSZAWA, Próżna 14
Telefon 24412.

Dźwiękowy Kino-Teatr
„Przedwiośnie”

Żeromskiego 74, róg Kopernika

Ostatnie 2 dni!

Pięć arcydzieł Emeryka Kalmana, to: „Czardaszka”, „Marica”, „Droga do raju”, „Kongres tańców”, i „Ronny”. Wspaniała i bogata inscenizacja! Piękna muzyka! Porywające sceny zbiorowe i taneczne w filmie

p. t.

RONNY

W roli głównej: uroczą tętnącą młodzieżą
KÄTHE VON NAGY.

NASTĘPNY PROGRAM:

SKOŃCZONA PIEŚŃ
w roli głównej **LIANA HAJD.**

Dwie najpopularniejsze pieśni w języku niemieckim.

Początek seansów o godz. 4-5 po poł. w niedzielę o g. 2-3 po poł. Ceny miejsc I m. zł. 1.09 II m. 90 gr. III m. 45 gr. Kupony ulgowe 75 gr.
Dnia 5 marca w niedzielę wyświetli, będzie **PORANEK DLA MŁODZIEŻY.**
Ceny miejsc po 20 gr.

Handel win i wódek
z kuchnią i 1 pokojem, komorne 10w. zł. kwart. obrót 11000 zł. miesięcznie
SPRZEDAM OKAZYJNIE
lub zamienię
na dom, gospodarstwo rolne.
Oferty do „Kurjera Łódzkiego” sub „100”.

INSTITUT de BEAUTE
SZKOŁA KOSMETYCZNA
założ. 1924 r. i zatw. przez Wł. Państwowe
ANNA RYDEL
PIOTRKOWSKA 111, tel. 163-77
SRÓDMIEJSKA 16, tel. 169-92.
Racjonalna kosmetyka. Radykalne usuwanie szpeczących włosów.
Poradnia oraz indywidualne stosowanie hyg.-kosm. preparatów „IBAR”.
Przyjmuje od 10 rano — 8 wiecz.

RESZTKI
NA UBRANIA, PALTA, SUKNIE
Wełny, jedwabie
poleca się w firmie
E. WASILEWSKI
PIOTRKOWSKA 152.

4-pokojowe frontowe mieszkanie
wyremontowane z wszelkimi wygodami
do wynajęcia.
Piotrkowska 125,
dozorca wskaże.

„Czystość”
Łódź, ul. Piotrkowska 44,
Telefon Nr. 167-45.
Przyjmuje wszelkie roboty, a mianowicie: cyklinowanie, drutowanie, froterowanie oraz czyszczenie wystaw okien, sortowanie biur i pokoi.

KOWALSKINA
USUWA NAJOPORCZYWSZE BOLE GŁOWY
FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI” WARSZAWA

Gabinet kosmetyki
lecniczej i toaletowej
Z. SZWAŁBE
dyplom Uniwersytecki
MONIUSZKI 1, tel. 127-99.
Usuwanie wszelkich defektów cery
Usuwanie bezpowrotnie i bez śladów szpeczących włosów
Przyjmuje 10—2 i 4—8 wiecz.

Nr. 2409/219/33.
Pozew edykcyjny.
W sprawie o nieważność małżeństwa Izydora i Marii z Krzyżanowskimi małżonków Głuszczyńskich, na mocy decyzji Sądu Biskupiego w dniu 7 Listopada 1932 r. zapadłej, wyznam Izydora Głuszczyńskiego, z pobytu niewiadomego aby w dniu 2 Maja 1933 r. o godzinie 10 przed południem stawiał się osobiście, w charakterze pozwanego, w Sądzie Biskupim w Łodzi (Ks. Skerupki 1) — pod zagrożeniem: że jeżeli wspomniany Izydor Głuszczyński w terminie wyżej oznaczonym nie stawi się, za nieposłusznego prawu (contumax) uznany zostanie i od wyroku, jaki po zapoczątkowaniu sprawy zapadnie, prawo apelacji służyć mu nie będzie.
Oficjal: (—) Ks. Dr. Jan Bączek
Notariusz Sąd:
(—) Ks. Dr. Czesław Ochnicki

GABINETY KOSMETYKI LEKARSKIEJ
chor. skóry i włosów
SZKOŁA KOSMETYCZNA
przez władze Państw. zatw.
Dr. med. LEWINSONOWEJ
prezentowane na PIOTRKOWSKA 86
tel. 143-63, od 10 r. do 8 w.
Chirurgia kosmetyczna, żyłki odmrożenia. USUWA OWŁOSIENIA.

Jeszcze tylko kilka dni nabyć można naszą bieliznę po bardzo niskich
CENACH
„BIAŁEGO TYGODNIA”
na żądanie stałych Klientów, którzy nie zdążyli się zaopatrzyć.
Niech i W. P. skorzystają z nadarżającej się OKAZJI.
KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE” S.A.
ROKICZKA 54. Dojazd Tramwajami 10116

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO POZYCZKOWE NA ZASTAW RUCHOMOŚCI SPÓŁKA AKCYJNA (LOMBARD)
zawiadamia że w dniu 20, 21, 22, 23 marca 1933 r. i dni następujących od godziny 10-ej rano odbywać się będzie licytacja przy ul. Zachodniej Nr. 31 w Łodzi, zastawów nieprolongowanych we właściwym terminie. Numery zastawów podlegających licytacji ogłoszone będą w Kurjerze Łódzkim w dniu 12 marca 1933 roku w numerze 71 i wywieszzone w biurze.
Zastawy niesprzedane na licytacji w pierwszym terminie sprzedane będą w drugim terminie, począwszy od dnia 23-go marca 1933 roku.
Procenty należy wpłacić przed dniem 15 marca 1933 r. gdyż po tym terminie zastawcy dopłacą koszty probierni państwowej za cechowanie prób i za ogłoszenia.
Do akt. Nr. E. 175 1931 r.
OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, przy ul. Gdańskiej Nr. 57, na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 marca 1933 r., od godz. 10 rano w Łodzi, przy ul. Aleksandryjskiej 26/28 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do f. „Sz Fein i S-ka” i składających się z 2000 klg tłuszczu do mydła, kasy żelaznej, stela i biurka oszacowanych na sumę Zł. 2480 —
Łódź, dnia 1 marca 1933 r.
Komornik Stanisław Przybora.

Zrozpaczone kobiety
nie miejcie obawy wskutek ustania menstruacji
POMOC przy zaburzeniach i ustaniu menstruacji dajemy, rekomendujemy, na długoletnim doświadczeniu spary i zalecany przez powag. lekarskie irodz. Prof. Dr. R. H. „EROSINA” skutecznie działający już po godzinie bez potrzeby przerywania zajęć. Cena zł. 8.— dla przestarzałych zaburzeń zł. 15.—, dla kobiet odpornych zł. 20.—, podwójny dla przestarzałych zaburzeń i odpornych kobiet zł. 30.— Skutku gwarantowany w przeciwnym wypadku zwrot pieniędzy. Tyśiące kobiet wyraża zadowolenie stwierdzając szybki skutek i powrót do zdrowia i zadowolenia. Dyskretna wysyłka pocztą Ordynacja Laboratorium Kobiecego HAWELKA Praha 65-Nusle, Božetechova ul. 10, K. L. 80 Post. schr. 4 Czechosłowacja

Poszukuje się lokalu fabrycznego, możliwie z udzieleniem pary, na fabrykację chemiczną, na terenie wydziałowym przez magistrat na przemysł szkodliwy. Pożądane ścieki i bliskość tramwaju. Oferty pod „Pilne” do administracji nin. pisma.

PIĘKNY BIUST
podnosi urodę każdej pani
Panie w każdym wieku i panny osiągają w ciągu kilku dni oślej, twardy i piękny biust, używając jedynego dotąd i niezrównanego balsamu piersiowego „De Pompeja”, który wzmacnia i utrwalia nierozwinięty lub obwisły biust. Skutek gwarantowany, a już po 6 dniach widoczny. W przeciwnym wypadku zwrot pieniędzy. Niezskodliwy dla zdrowia. Cena zł. 10.— Specialnie mocny zł. 15.— Temu środkowi tyśiące artystek teatralnych i filmowych gwiazd zawdzięcza swoje sukcesy. Przesyłamy dyskretnie pocztą.
ORDYNACJA KOBIECEGO LABORATORIUM HAWELKA Praha 65 Nusle, Božetechova ul. 10, K. L. 80 Post. schr. 4 Czechosłowacja

Zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P. odznaczone złotym medalem Kursy Zawodowe
Kroju Szycia i Robót
dyplomowanej uczennicy Paryskiej Akademii Mistrzynie cechu **A. Kopydłowskiej**, Piotrkowska 154. Nauka gruntowna teoretyczna i praktyczna najnowszym systemem pod kierunkiem mistrzyni Cechu m. r. **Kopydłowskiej**. Kończącym świadectwa. Przy kursach pracownia sukien, Upiata 20 złotych miesięcznie

CENY PRENUMERATY:
niedzielnym dodatkiem ilustr. i dod. dziec. „MAŁY KURIER”.
miesięcznie w Łodzi zł. 4 — na prowincji zł. 5.50 zagranicą zł. 10 — odnośnienie do domu 40 gr. Prenumeratę można przerwać tylko 1 i 15 każdego miesiąca.
Konto czekowe P. K. O. 61747.

Ogłoszenia po godzinie 9 wieczorem należy kierować na ulicę Karola 2 (tel. 138-28)
CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne za wiersz milimetry 1-łamowy (str. 5 łamów): przed tekstem i w tekście 50 gr., komunikaty 40 gr., nekrologi 40 gr., wyraz — najmniejsze ogłoszenie 1,50 zł., dla bezrobotnych 1.0. Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł. Ogłoszenia zamiejscowe i dwukolorowe, o 50% drożej, zagraniczne i trójkolorowe o 100% drożej. Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Za termin druku i treść ogłoszeń komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie miejsca obowiązuje administrację tylko wówczas gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone 25% nadwyżka od ceny ogłoszeń. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki ani też do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Artykuły nadesłane bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne. Rękopisów zarówno zużytych jak i odrzuconych redakcja nie zwraca.